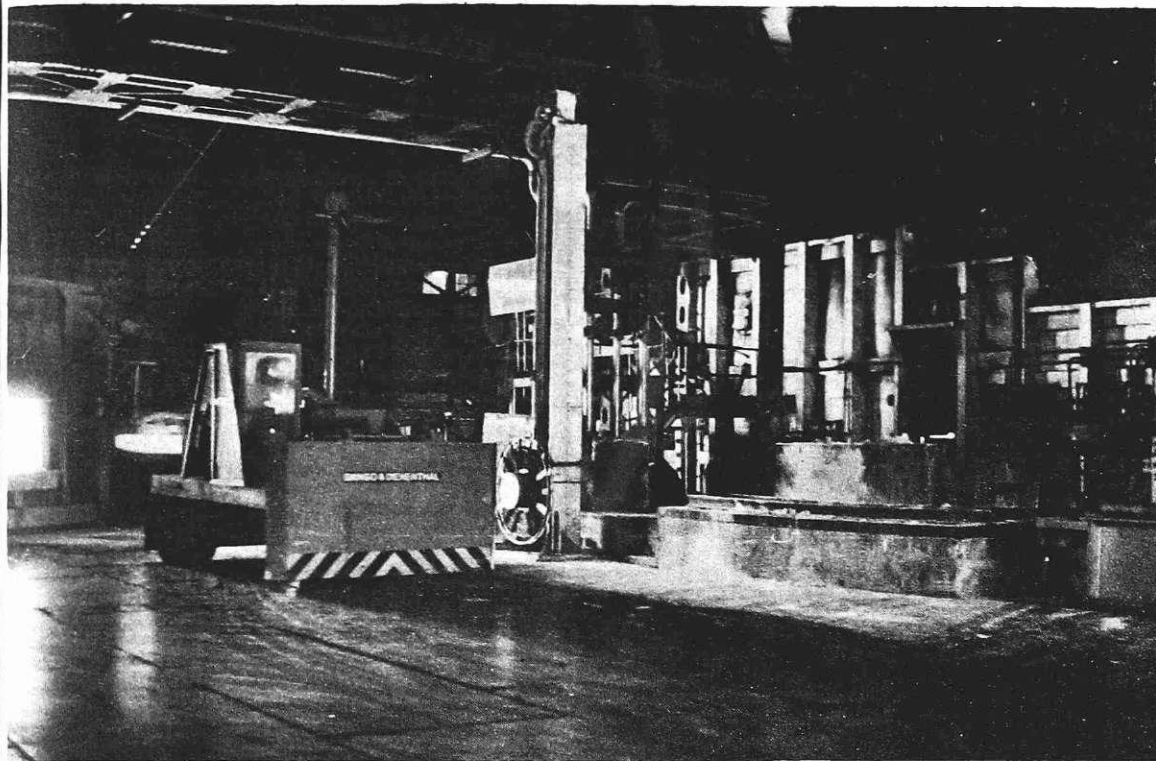

ŽELEZAR

Jesenice, 11. avgusta 1988

Številka 32 • XXXVII

V valjarni debele pločevine (foto: Irena Kučina)

Proizvodnja v juliju

V želji, da bi glede na ugodna cenovna gibanja čimveč iztržili oziroma čimbolj zmanjšali polletno izgubo, smo si za mesec julij zastavili zelo ambiciozen cilj — v primerjavi z gospodarskim načrtom za 10,5 % višji operativni program pri skupni proizvodnji in pri prodaji. Odbor za gospodarstvo, ki je ta program sicer potrdil, je dvomil v realne možnosti za njegovo izpolnitev. Dvomi odbora so bili upravičeni, vendar ne zaradi preambicioznega programa, temveč izključno zaradi prekomernih zastojev tehnološke in vzdrževalne narave ter zaradi okvar. Kljub vsem težavam je bil gospodarski načrt v skupni proizvodnji (102,0 %) in pri končni za prodajo (106,7 %) ter prodaji (102,1 %) presežen. Izpolnjevanje višjega operativnega programa je pri skupni proizvodnji 92,6 %, pri končni za prodajo 96,6 %, pri prodaji pa 92,5 %. Niti eni TOZD ni uspelo doseči višjega operativnega programa.

Prvič v tem letu nismo dosegli načrtovanega izvoza, kar pa ni tragično, saj smo skupni izvoz prekoračili, pa tudi sedanja cenovna situacija na domačem trgu je bistveno boljša od izvoza.

Čeprav jeklarni nista izpolnili načrta, večjih težav pri oskrbi z vložkom ni bilo, predvsem zaradi nižje proizvodnje obratov za Talilnicami in zaradi zadostne oskrbe s tujim vložkom.

TOZD Talilnice

Po dolgem času ni niti enemu obratu te TOZD uspelo doseči operativnega programa; v Jeklarni 2 je bila dosežena doslej najvišja mesečna proizvodnja.

Višji operativni program skupne proizvodnje je bil izpolnjen 98,9 %, gospodarski načrt pa 101,6 %.

Jeklarnal

Operativni program je bil nižji od gospodarskega načrta, predvsem zaradi prestavitve rednega letnega remonta ASEA peči iz junija v julij. Ob remontu ASEA peči so bili izvedeni tudi remont kontiliva in VOD naprave. Remonti so bili narejeni v roku, vendar po remontih proizvod-

(Nadaljevanje na 4. strani)

Stroški v prvem polletju

V prvem polletju smo prodali 183.308 ton proizvodov osnovne dejavnosti in opravili 661 ton storitev prevajanja. Razlika med prodajno in obračunsko lastno ceno je bila pozitivna, tako da je ta kategorija pozitivno vplivala na rezultat poslovanja. Na rezultat poslovanja sta pozitivno vplivali še odstopanje cen v porabi R-3 in lastni porabi in upoštevanje preračuna otvoritvenega stanja zalog R-6 na nove planske cene. Negativno pa so na rezultat poslovanja vplivali višji proizvodni stroški od načrtovanih, revalorizacija obračunane amortizacije, materialni stroški za ustvarjanje skupnega prihodka, vkalkulirani del dohodka, razlika med domačo in izvozno ceno ter posebni stroški izvoza. Vsota vseh omenjenih kategorij je bila negativna in je znašala 7.378 mio din.

Poleg omenjenih stroškov pa morajo temeljne organizacije pokriti še obveznosti do splošne in skupne porabe, ki v cenah niso vkalkulirane, pogodbene in ostale zakonske obveznosti ter razliko med vkalkuliranimi in izplačanimi osebnimi dohodki.

Zaloga nedokončane proizvodnje, polizdelkov in končnih izdelkov so se v primerjavi s stanjem na začetku leta zmanjšale za 5.267 ton.

Proizvodne temeljne organizacije in TOZD Tehnične dejavnosti so v prvem polletju dosegle za 33.762 mio din višje stroške od načrtovanih. Pri tem so bili doseženi stroški obračun-

NAŠ KOVINAR, svobodno glasilo delavcev KID, je kot predhodnik ŽELEZARJA začel izhajati 26. januarja 1937. ŽELEZARJA izhajal od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glasilo je ob 25. letnici predsednik Tito odlikoval z redom zasluge za narod s srebrno zvezdo. Glavni in odgovorni urednik Mile Crnović, tehnični urednik Dare Bradak, lektorica — novinarka Lilijana Kos, novinarka Tanja Kastelic, administracija — Mira Šifrer in Dinka Čatak. Naslov: Uredništvo Železarnja, SOZD SŽ — Železarna Jesenice. Številke internih telefonov: urednik 26-18, tehnični urednik 26-19, novinar 26-20, administracija 26-21. Stavek in tehnično oblikovanje TK Gorjanski tisk Kranj, tisk ZP Ljudska pravica Ljubljana.

Komentar tedna

Kadrovska gibanja v Železarni Jesenice

V današnjem času je kadrovska politika pogosto kritizirana. V mislih imam preteklo kadrovsko politiko in njen koncept, ki je ustrezno družbenim razmeram temeljil na drugačnih podlagah in bil vzpodbujen z različnimi objektivnimi in subjektivnimi vzroki in vzvodi. Rezultati ali boljše posledice so znani, vendar so žal negativni. Verjetno je za tako stanje nemogoče naprtiti odgovornost posamezniku, vendar to stanje objektivno zadeva sedanje razmere. Te pa zahtevajo drugačen pristop, ki bo prinesel spremembo, vendar bo upošteval tudi objektivnost trenutka. Torej, kadra ali delavce ni mogoče zamenjati kot srajco, ampak je treba s posamičnimi programi in ukrepi stanje spreminjati. Eden izmed ukrepov je tudi zmanjševanje števila delavcev od drugega in racionalizacija zaposlovanja. Ta ukrep sovпада z organizacijskimi spremembami, ki smo jih začeli že v letu 1986. Ukrep je doživel v doživljanju »kanonado« kritik v posameznih okoljih, katerih skupni imenovalec je očitek nestrokovnosti pri presoji koristnosti in utemeljenosti posameznega dela. Žal kritiki ponavljajo ali ne vedo, da smo si v preteklosti družbeno koristnost in utemeljenost posameznega dela skoraj izmišljali, da smo dosegli cilj polne zaposlenosti.

Moj namen ni obravnavati kompleksnost omenjene problematike, ampak le opozoriti na plansko določene cilje in iz tega izvirajoče naloge. Planski cilj je 5647 delavcev ob koncu leta 1988; ob polletju smo dosegli število 5817 ali 97 % cilja. Gibanje v smeri zmanjševanja je ugodno in celo prehitro. Ti dve števili kažeta na našo odločnost izpeljati naloge in na učinkovitost, vendar v sebi skrivata nekaj nevarnosti. Zmanjševanje števila delavcev je posledica upokojevitve in naravnega odliva, kar pomeni, da ni prisotna selekcija (iz Železarnje odhajajo tudi strokovnjaki, posebej v konjunkturalnih dejavnostih), upokojevanje pa nam jemlje predvsem poklicne delavce z ustreznim dejanskim formalnim znanjem. Vse to nas oddaljuje od cilja, da bi poleg zmanjšanja števila zaposlenih popravili tudi kadrovske strukture. Zato bo potrebno za doseganje tega cilja poseči še po drugih ukrepih.

Zanimivi so še nekateri drugi podatki, posebej odsotnost z dela, ki je v prvem polletju (če primerjamo preteklo leto) s 15,50 % narasla na 16,65 %. Najbolj se je povečala odsotnost z dela zaradi bolovanja do 30 dni (s 3,68 na 6,18). Odsotnost narašča tudi v mesecu juliju, vendar tokrat na račun dopustov, kar kaže, da zopet nismo dojeli resnosti gospodarskega položaja.

Podpredsednik poslovnega odbora za sociološko, pravno in kadrovske področje
Janez Poljšak

Inovacijska dejavnost v preteklih dveh mesecih

V juniju in juliju so odbori za gospodarstvo na treh sejah obravnavali osemindvajset predlogov tehničnih izboljšav, koristnih predlogov in idej ter jih pozitivno ocenili in odobrili. Skupni prihranek znaša 686.273.350 din, zato je devetindvajset novatorjev prejelo 8.879.444 din posebnih nadomestil ali 1,3 % od ugotovljenih koristi.

TOZD Ploščati program

Ibrahimu Tubiču je bilo odobreno tretje posebno nadomestilo za zmanjšanje odstotka klora v železovem oksidu pri regeneriranju izrabljene solne kisline (HCl) v regeneraciji kislin v HVB. Pri regeneriranju izrabljene HCl nastaja kot stranski produkt železov oksid, katerega pakirajo v vreče in ga prodajajo na tržišču. Zahteva tržišča je, da je odstotek klora pod 0,25. Ker zahtevanega odstotka dostikrat niso dosegli, so tisti del železovega oksida, ki je presegal zahtevano mejo, odlagali na haldo. Avtor je z dvigom delovne

temperature reduktorja, povečanjem pretoka zgorevalnega zraka, z zmanjšanjem pretoka rabljene kisline v reaktor in z uvedbo kontrole razprševalnih sob lužine dosegel, da odstotek klora ni presegel 0,25.

Matiju Urhu in Bojanu Fincu je bilo odobreno drugo posebno nadomestilo za novo izvedbo sklopke za prenos aksialnega pomika I. vmesnih valjev ZRM ogrodja. Značilnost ZRM ogrodja, po kateri se razlikuje od ostalih valjčnih ogrodi, je možnost aksialnega pomika vmesnih valjev. Ker poteka aksialni pomik valjev pri polni obremenitvi, so vsi strojni deli, ki omogočajo ta premik, močno obremenjeni, predvsem pa sklopka. Med obratovanjem je prihajalo do blokiranja in uničenja kompletne sklopke. S predelavami (novo vlečanje, s katerim se da nastaviti zračnost in boljše tesnenje sklopke, nov način mazanja v količinski določeni oljni kopeli, s presaditvijo sklopke na valj, kar se izvede z deljeno objemko) sta avtorja dosegla lažjo in hitrejšo demontažo sklopke; ni potrebno zamenjati celotne sklopke.

Vinku Jakopiču je bilo odobreno prvo posebno nadomestilo za zagotovitev avtomatske ustavitve vretena Edger ogrodja, ko njegovo obratovanje ni potrebno. Avtor izboljšave je izvedel ustavitve pogona preko daljca pozicije nastavne naprave Edger s posegom v krmilje vклоpa in izklopa obeh glavnih pogonov. S tem je dosegel, da je ogrodje odmaknjeno in se ne vrtil, torej ni več nepotrebnega jalovega obratovanja.

Bogdanu Stocca, Aleksandru Mandelcu in Džuru Jelaviču je bilo odobreno drugo posebno nadomestilo za novo tehnologijo ogrevanja nerjavnih blokov v globinskih pečeh. Pri osvajanju tehnologije vročega preoblikovanja nerjavnih austenitnih jekel v toplo valjane trake, oziroma pri ogrevanju le-teh v globinskih pečeh, so nastajale velike težave, predvsem zaradi slabe plastičnosti blokov. Z raziskavami so ugotovili, da so v austenitu prisotne

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

Delovni cilji in uresničevanje

Proizvodnja in prodaja v številkah

OBRATI	SKUP. PROIZV.		PROIZVODNJA ZA PRODAJO			
	ind. mes.	ind. leto	količ. mes.	ind. mes.	količ. kum.	ind. kum.
Jeklarna 1	95,0	101				
Jeklarna 2	85,0	98				
Livarna	95,2	92	0,0	0,0	407,1	60
VBS	89,1	101	626,0	53,5	32409,6	108
HVB	112,0	108	2078,5	105,6	61090,2	110
HVJ	134,7	110	497,3	99,8	13290,2	110
PVT	101,7	103	388,9	92,5	12438,0	105
VDP	68,5	92	1382,4	86,1	38762,7	95
Žičarna	97,3	92	508,6	76,3	15803,2	90
Jeklovlek	84,7	102	388,7	74,6	16770,1	105
Elektrode	87,0	107	392,0	107,1	13350,2	104
Želbljarna	94,5	105	155,2	96,3	5073,7	104
Žič. valjarna	145,5	98	103,5	44,2	8451,4	137
ŽELEZARNA	95,3	100	6521,1	85,4	217846,4	105

V preteklem tednu smo ugotavljali, da zaostajanje odpreme za doseženo skupno proizvodnjo v mesecu juliju omogoča dober start v mesecu avgustu.

Doseženi rezultati niso tolikšni. Enak rezultat, to je višje doseganje skupne proizvodnje in zaostajanje odpreme, se nadaljuje tudi v mesecu avgustu. To zaostajanje se pojavlja celo pri istih obratih. Najbolj kritično je odstopanje v Valjarni bluming štel, Valjarni debele pločevine, Valjarni žice in profilov in Žičarni. V mesecu avgustu se je tem obratom s sorazmerno visokim zaostankom pridružil še Jeklovlek.

Iz izkušenj vemo, da tako velike zaostanke v odpremi izredno težko nadoknadimo do konca meseca. Zato je potrebno, da tudi v prvem delu meseca naredimo vse, da načrtovano dnevno proizvodnjo izdelamo do konca in jo tudi odpremimo. Ob tem moramo upoštevati želje in potrebe naših kupcev.

Zaostajanje naše proizvodnje povzroča težave pri kupcih, ki ne morejo zaključiti posameznih projektov, kasnitev dobav povzroča zaostaje v njihovi proizvodnji. Če ugotovljamo, da imamo trenutno dovolj naročil za naše izdelke, se moramo zavedati, da jih imamo dovolj tudi zato, ker smo v preteklosti in do sedaj izpolnjevali svoje obveze. Zato je potrebno, da nadaljujemo s kvalitetnim delom in tudi v teh vročih mesecih z izpolnjevanjem svojih načrtov proizvodnje omogočimo delo porabnikom naših izdelkov.

Podpredsednik PO za proces
Božidar Bartelj

Stroški v prvem polletju

(Nadaljevanje s 1. strani)

tega so bili stroški vložka višji za 32.684 mio din, stroški predelave pa višji za 1.624 mio din.

V stroške vložka so vključeni višji oziroma nižji stroški od načrtovanih za dosežene izplete, dobropise za odpadke, višjo oziroma manjšo porabo vložnega materiala, boljši oziroma slabši asortiment vložka ter proizvodnje, stroški internih reklamacij, stroški nedokončane proizvodnje ter stroški, ki nastanejo zaradi razlike med nabavno vrednostjo tujega vložka ter plansko ceno domačega vložka. V stroške predelave so vključeni stroški, ki so fiksnega značaja (amortizacija, investicijsko vzdrževanje) in so odvisni od dosežene načrtovane proizvodnje ter stroški porabljene energije in porabljenega materiala v okviru tekočega vzdrževanja.

Zvišanje stroškov obračunske lastne cene sta dosegli temeljni organizaciji Talilnice in Ploščati program, znižanje pa sta imeli temeljni organizaciji Okrogli program in Tehnične dejavnosti.

Na ravni delovne organizacije smo zaradi slabše dosežene izpleta dosegli za 2.879 mio din višje stroške vložka. Zvišanje teh stroškov sta imeli temeljni organizaciji Ploščati program in Okrogli program. TOZD Ploščati program je imela zvišanje

zaradi nižje doseženih izpletenov na blumingu in štelu ter v obratih HV Bela, TOZD Okrogli program pa je dosegla zvišanje zaradi nižje doseženih izpletenov v obratih Jeklovlek, Žebjarna in Valjarna žice in profilov.

Nižje doseženi dobropisi za odpadke od načrtovanih so stroške vložka zvišali za 602 mio din.

Večja poraba vložnih materialov, spremembe asortimenta vložka ter nedoseganje kvalitete asortimenta dosežene proizvodnje od načrta so vplivali na zvišanje stroškov vložka v skupni vrednosti 21.150 mio din. V TOZD Talilnice so dosegli za 11.506 mio din zvišanja. V obratu Jeklarna 1 so imeli zaradi večje porabe kovinskih dodatkov zvišanje stroškov v vrednosti 1.103 mio din. V obratu Jeklarna 2 pa je nižja vrednost proizvodnje vplivala na zvišanje stroškov v vrednosti 10.528 mio din. Obrat Livarna je imel za 106 mio din nižje stroške.

TOZD Ploščati program je dosegel zvišanje v vrednosti 8.764 mio din, in sicer zaradi spremembe asortimenta vložka v obratu Valjarna bluming štel (vložek bram namesto načrtovanih slabov kontiliva) v vrednosti 9.729 mio din, obrat Valjarna debele pločevine pa je dosegel znižanje v vrednosti 965 mio din (zaradi nižje cene slabov iz kontiliva), TOZD Okrogli program pa je imel zvišanje v vrednosti 880 mio din zaradi

višjih cen blumov v obratu Valjarna žice in profilov.

Razlika med nabavno vrednostjo tujega vložka ter plansko ceno domačega vložka je stroške vložka zvišala za 7.264 mio din. TOZD Ploščati program je imela za 8.314 mio din zvišanja stroškov. V okviru temeljne organizacije so zvišanje dosegli v obratih HV Bela (6.750 mio din), HV Jesenice (1.906 mio din), Predelava valjanih trakov (245 mio din), znižanje pa so dosegli v obratih Valjarna bluming štel (562 mio din) in Valjarna debele pločevine (25 mio din). TOZD Okrogli program je dosegla za 1.050 mio din nižje stroške. Znižanje so imeli v obratih Žičarna (102 mio din), Elektrode (664 mio din) in Žebjarna (317 mio din), zvišanje pa v obratu Jeklovlek (33 mio din).

Stroški, nastali zaradi dodatne predelave tujega vložka oziroma zaradi izpada proizvodnje pri uporabi tujega vložka, so znašali 172 mio din.

Spremembe v zalogah nedokončane proizvodnje in ostalo so stroške vložka zvišale za 790 mio din, in sicer v TOZD Ploščati program.

Stroški predelave so bili višji od načrtovanih v vrednosti 1.624 mio din. Zvišanje teh stroškov sta imeli temeljni organizaciji Talilnice (zaradi večje porabe) in Okrogli program. Nižje stroške od načrtovanih pa sta dosegli temeljni organizaciji Ploščati program in Tehnične dejavnosti (zaradi večje proizvodnje in manjše porabe).

Vesna Janc

Zvišanje — znižanje načrtovanih stroškov za januar—junij 1988

v 000 din

TOZD	Odstopanje od obrač. lastne cene	Materialni stroški za ustvarjanje SP	Vkalkulirani del dohodka	SKUPAJ
Talilnice	+25.565.204	+ 998.363	- 762.840	+25.800.727
Ploščati program	+11.960.831	+ 739.085	- 584.510	+12.115.406
Okrogli program	+ 30.883	+ 449.787	- 299.729	+ 180.941
Tehnične dejavnosti	- 2.985.092	+ 121.839	-1.207.713	- 4.070.966
SKUPAJ	+34.571.826	+2.309.074	-2.854.792	+34.026.108

OPOMBA: Zvišanje stroškov (+)
Znižanje stroškov (-)

Odbori za gospodarstvo

TOZD Talilnice

Odbor za gospodarstvo v TOZD Talilnice je na 12. seji 1. avgusta obravnaval ukrepe za izboljšanje poslovnih rezultatov, potrdil pa je tudi začasni sklep o spremembah in dopolnitvah pravilnika o disciplinski in odškodninski odgovornosti ter pravilnika o delovnih razmerjih.

Seznanil se je z ugotovitvami inventurne komisije v skladišču kamnoloma in z informacijo o pogodbenem delu v mesecu aprilu in maju. Na osnovi analize obsega dela pri slačenju argonskega kamna je potrdil tudi ceno za tovrstno pogodbeno delo v višini 2.250 din za komad. Določil je tudi novo ceno odpadnemu

dolomitnemu pesku, ki znaša za to no 5.525 din (brez davka) oziroma 7.232 din (z davkom).

GRS Jesenice je podaril pet kosov uporabljenih aluminijevih pločevine (iz bivšega obrata Plavž), krajevni skupnosti Žirovnica 12 kubičnih metrov žlindre, Gasilskemu društvu Blejska Dobrava 10 kubikov žlindre, stanovanjski zadrugi Železar pa 20 kubikov 12 milimetrskih žlindre in 40 kubikov žlindre debeline od 12 do 60 milimetrov.

Branku Prešernu je dal soglasje za opravljanje obrtne dejavnosti (izdelovanje dišečih papirnih izdelkov in varjenje polivinilastih vrečk).

CSI-BL

(Nadaljevanje s 1. strani)

prevelike količine dendritno izločenega ferita in zažganost površine. S krajšim homogenizacijskim ogrevanjem pri 1150° in 1280°C so zmanjšali nevarnost nastanka razpok in čase ogrevanja.

Ivu Cundriču in Janezu Pavlinu je bilo odobreno drugo posebno nadomestilo za hladno valjanje brez predhodnega obreza TVT. Avtorja sta preizkusila možnost valjanja brez obreza, kar predstavlja za 4 % boljši izpleten, vendar samo pri trakovih tujega izvora, ker imajo minimalno piškavost.

Jožetu Bevcu je bilo odobreno drugo posebno nadomestilo za nov način odstranjevanja odgorkov od rezanja na oblikovni liniji Rossi II. Na liniji so imeli težave z odstranjevanjem brad, ki nastanejo med rezanjem. Avtor je spremenil kot rezanja, in to s pomikanjem profila v horizontalni smeri linije. S tem se je zmanjšala poraba žag in brusnih plošč ter poraba zaščitnih rokavic.

Marinku Gogiču in Slavišu Stojkoviču je bilo odobreno enkratno posebno nadomestilo za vgraditev zaščitne plošče na Bronx škarij. Na škarijah je med ostalimi deli vgrajen tudi hidravlični cilindri, ki je obrnjen proti kolobarju. Ob izteku kolobarja je dostikrat zadnji konec udaril po hidravličnem cilindru ali dovodni cevi ter ju poškodoval. Avtorja sta med remontom pritrdila debelejšo zaščitno ploščo, ki ščiti oba dela in s tem odpravila težave, ki so nastajale pred uvedbo izboljšave.

Miranu Kovaču in Slavku Skumavcu je bilo odobreno prvo posebno nadomestilo za predelavo hidravličnega agregata za krmiljenje hidravličnih cilindrov na mizi brusilnega stroja. Črpalka za krmiljenje hidravličnih cilindrov je bila večkrat v okvari, zato je prihajalo do zastojev na brusilnem stroju. Do okvar je prihajalo zaradi nečistosti hidravličnega olja, netesnosti rezervoarja in zaradi maksimalne obremenitve sistema, saj črpalka ni imela ustreznega razbremenjevanja. Avtorja sta med remontom izvedla predelavo hidravlike mize in s tem preprečila vse našteje okvare.

Borutu Žvelcu, Marku Žmitku, Marjanu Trontlju in Cvetu Pirihu je bilo odobreno prvo posebno nadomestilo za spremembo materialov za zaščito luženih banj v adjustaži štel. Zaradi neveljavnosti domačega kislinoodpornega materiala je prihajalo do prehitrega razpada reg med opekami in s tem do nekontroliranega iztoka kisline iz banje. Zaradi slabe kvalitete materiala so morali banje obnavljati v obdobju od dveh do štirih mesecev. Avtorji so zato za zaščito banj uporabili plastiko, ki je ojačana s steklenimi vlakni, kontaktna površina pa je zaščitena še s parafinskim premazom.

Rudiju Šapku in Francu Mežanu je bilo odobreno drugo posebno nadomestilo za predelavo pritrditve krmilne omarice na oblikovnem stroju Rossi II. Tu je bila na letišči žagi pritrdjena krmilna omarica z mejnimi stikali, ki pa ni bila dobro privita na nosilec, ker so bili navoji stalno poškodovani. Zaradi tresljajev šablonski drog ni vklapljal stikal, zato je prihajalo do manjših zastojev. Prijavitelja sta izdelala in vgradila nov nosilec, na katerem je pritrdje-

Na podlagi 5. člena pravilnika o podeljevanju inovatorskih nagrad in priznanj občine Jesenice in sklepa samoupravnih organov skupščine Raziskovalne skupnosti Jesenice

objavljamo razpis nagrad in priznanj za dosežke na področju inovacijske in razvojno-raziskovalne dejavnosti za leto 1988

Nagrade in priznanja se podeljujejo:

1. Novatorjem množične inventivne dejavnosti za inovacijske dosežke (to so: izumi, modeli, vzorci, tehnične in druge izboljšave, koristni predlogi itd.).
2. Razvojnim, strokovno vodstvenim in vodstvenim delavcem za pomembne dosežke pri razvijanju in uvajanju novih izdelkov, novih tehnologij, nove opreme in napredne organizacije v proizvodnji in poslovanju.

3. Raziskovalcem za pomembnejša raziskovalna dela v okviru ali za potrebe organizacij združenega dela občine Jesenice ali za potrebe občine ali mesta kot družbenopolitične skupnosti.

4. Učencem srednjih in osnovnih šol občine Jesenice ter ostali mladini v občini Jesenice, ki je organizirana v šolski ali izvenšolski dejavnosti, družbenih dejavnostih in tehnični kulturi.

Na razpis se lahko prijavijo posamezniki ali skupine iz občine Jesenice ali drugi, ki so opravili raziskovalna dela in inovacije za potrebe organizacij združenega dela občine Jesenice ali za potrebe občine kot družbenopolitične skupnosti.

Prijava naj vsebuje:

- osebne in splošne podatke avtorja,
- zadovoljivo dokumentacijo predloga (risbe, načrte, fotokopije, opis elaborata in podobno),
- podatke za ocenjevanje predloga (gospodarska korist ali rezultat raziskovalnega dela, uporabnost, izvirnost, pogoji nastanka),
- število realiziranih predlogov (prijavitelj pod številko 2).

Prijave sprejemamo do 10. septembra na naslov:
Raziskovalna skupnost občine Jesenice, Titova 65, p. p. 21.

Inovacijska dejavnost v preteklih dveh mesecih

(Nadaljevanje s 1. strani)

na krmilna omarica z močnejšimi vijaki.

Božu Intiharju, Marku Dolancu in Rudiju Troštu je bilo odobreno drugo posebno nadomestilo za predelavo merilno-regulacijskih krogov na peči LOI SAAR. Že od samega začetka delovanja peči so se pojavljale težave z regulacijo, in to zaradi neprilagojenosti merilno-regulacijskih območij med mikroprocesnim programatorjem Honeywell DCP 7700 in digitalnim regulatorji Honeywell 8433. Avtorji so s prekonfiguriranjem mikroprocesnega programatorja s prvotnega območja od 0—1000°C na novo od 0—1200°C dobili pogoj za poenostavitev merilno-regulacijske zanke, s tem pa povečali zanesljivost in točnost regulacije.

Francu Korošču je bilo odobreno prvo posebno nadomestilo za vgraditev posnemalnega obroča na letišči žagi Rossi I. Na oblikovni progji je pogosto prihajalo do zastojev, ker vodila niso imela zaščite, zato so škarija in odgorki imeli prost dostop do pokončnih vodil in puše. Avtor je zato na zgornji strani puše vgradil posnemalni obroč, s katerim je preprečil dostop škarija in odgorkom do vodil, zato ne prihaja več do poškodb vodil in do zastojev.

Zdravku Jamarju in Antonu Ravniku je bilo odobreno enkratno posebno nadomestilo za ogrevanje luženih TVT Si jekel pred hladnim valjanjem na ZRM ogrođu. Določeno kvaliteto TVT Si jekel je potrebno pred hladnim valjanjem ogreti na temperaturo 60 do 70°C. To so pred uvedbo izboljšave delali na ZRM ogrođu, vendar je bila kapaciteta gretja majhna. Zato so del kolobarjev valjali neogretyh in pri nekaterih kolobarjih je prihajalo do pretrga traku. Avtorja sta z majhnimi stroški uvedla gretje traku na lužilni liniji št. 1 v krtačnem spiralniku. S paro ogrevajo vodo in neposredno s tem tudi trak.

TOZD Okrogli program

Janezu Čufarju in Stanetu Pagonu je bilo odobreno tretje posebno nadomestilo za predelavo magnetnih sklopov EKE 100 S in EKE 63 S. Na vlečni liniji Schumag obratujeta elektromagnetni sklopki, ki delujeta pod posebnim težkim režimom obratovanja, ki se izkazuje v velikih zagonih momentih zaradi spreminjanja vrtilneje pogonskega motorja, velikem številu vklopov in razgretjem olja. Zaradi pomanjkanja rezervnih sklopov iz uvoza so se odločili nabaviti domače sklopke. Te so se hitro kvarile, ker se je drsní obroč hitro obrabljal, vezni material, ki služi kot izolacija, pa ni bil ustrezen izbran. Zato sta avtorja sklopke predelala in te pomanjkljivosti odpravila.

Dragu Finžgarju, Edu Dolžanu, Slavku Justinu in Ljubu Galiču je bilo odobreno prvo posebno nadomestilo za unificiranje dimenzijskih programov valjanja A in B dimenzijskega območja od Ø 6 mm do Ø 11 mm. Avtorji so z združitvijo obeh programov omogočili, da se lahko valjajo dimenzijski asortimenti iz obeh programov, ne da bi pri tem nastajali zastoji, ker zaradi raznolikosti naročil ni treba menjati valjev na progah.

Edu Dolžanu in Ljubu Galiču je bilo odobreno prvo posebno nadomestilo za

predelavo škarij CVD 200 na progji 250. S škarijami, ki so namenjene za odrez prvega in zadnjega konca valjanca, so od vsega začetka obratovanja imeli težave, ker so jim poleg že omenjenih funkcij italijanski konstrukterji namenili še funkcijo reševanja valjancev, ki se trenutno valjajo na progji. Tako je na prvi in drugi liniji nastal zastoj. Pri rezanju valjanca na navijalcu pa je zaradi konstrukcijske nedodanosti škarij (ki niso bile projektirane za rezanje kvalitete C0562) prihajalo do pogostih izmetov valjanca in je šel v izmet. Avtorja sta s spremembo konstrukcije odvodnih žlebov in odbojne plošče dosegla, da do izmetov pri odrezih ni več prihajalo.

Miroslavu Zupanu je bilo odobreno tretje posebno nadomestilo za predelavo tesnenja žičarskih strojev Vaughn 5/6, 6/7 in 7/8. Na žičarskih strojih se je zaradi izrabljenosti originalnih tesnil pojavil problem tesnenja reduktorov na pogonskih gredih. Olje je odtekalo in so ga lovili v posode, katere je bilo treba na vsaki izmeni izprazniti, pa tudi okolica je bila vsa zamaščena. Zamenjava tesnil pa ni bila mogoča, ker so iz uvoza in jih niso imeli na zalogi, domačega proizvajalca pa ni. Zato je avtor sam izvedel predelavo tesnenja in vgradil puše, katere v primeru izrabljenosti lahko zamenjajo.

Vinku Valentarju je bilo odobreno tretje posebno nadomestilo za predelavo vžigalnih svečk za vžiganje zemeljskega plina na Felind pečeh. Avtor se je odločil, da predela že zavržene svečke, ki so jih uvažali iz Italije, in jih usposobi za ponovno uporabo. Trajnost svečk je enaka kot pri uvoženih; predelano svečko je mogoče razstaviti in pregoreti del zamenjati, kar pri uvoženih ni bilo mogoče.

Fabijanu Hanžku je bilo odobreno prvo posebno nadomestilo za navaritev izrabljenega plašča valjčkov, vgrajenih na 360 krožnem vodilu z elektrodo, odporno proti obrabi in vročini. Tako obdelana površina plašča zdrži približno trikrat več od prvotnega valjčka. S tem je avtor povečal odpornost valjčka, podaljšala se mu je tudi trajnost.

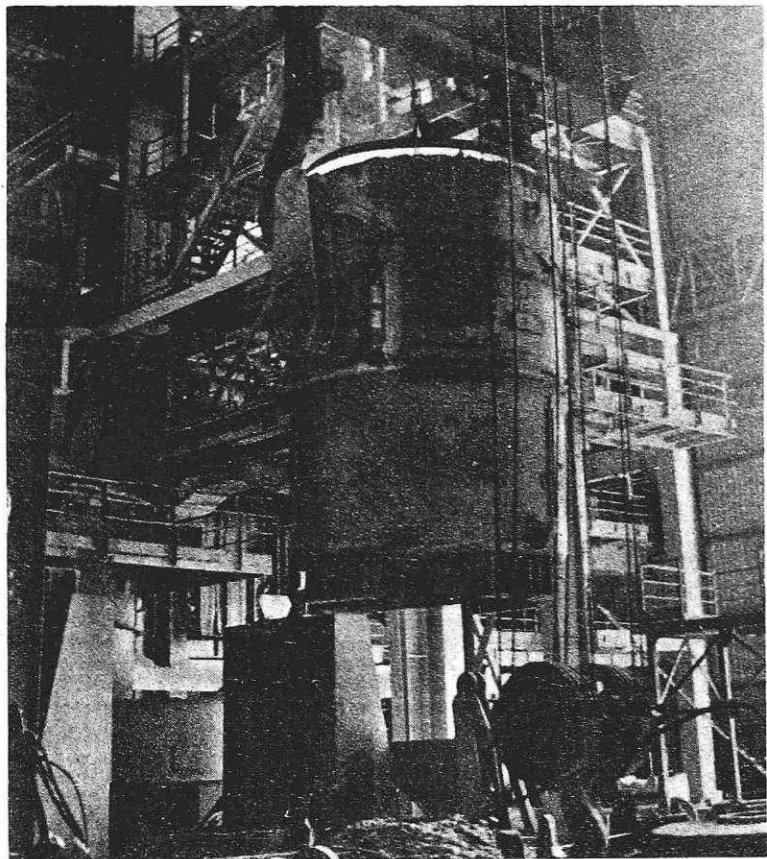
Železarski globus

Libija

V začetku septembra bo pričela s proizvodnjo nova železarna Misurata. Kot vložek za proizvodnjo surovega jekla bodo uporabljali predvsem pelete železne rude. Zato se dogovarjajo z brazilskimi železarskimi družbami o letošnji dobavi 300.000 do 400.000 ton peletov železove rude. Zaenkrat so še težave in ustreznega sporazuma še niso podpisali.

LR Vietnam

Štirje veliki japonski proizvajalci cevi velikih premerov bodo letos izvozili v LR Vietnam 6000 ton teh cevi. Dobavo bodo izvršili od maja do julija. Upajo, da bodo podobno pogodbo podpisali tudi za drugo polovico letošnjega leta. Cevi bodo uporabili v vietnamski naftni industriji.

Vakuumska naprava v Jeklarni 2 (foto: Irena Kučina)

Kaj je novega v sindikatu

Aktivnosti v sindikatu Železarne tudi v dopustnih mesecih niso prekinjene, ampak se nadaljujejo skoraj z enakomerno zavzetostjo kot pred tem. Tak način dela nam narekujejo dogodki v poslovnem in družbenopolitičnem življenju, v prvi vrsti skrb za položaj delavcev, ki se glede na plaž podražitev slabša iz dneva v dan. Blizajo se jesenski meseci, ki prinašajo dodatne skrbi in stroške, zato je potrebno narediti vse, da te stroške obvladamo z boljšimi osebnimi dohodki, ki bodo odraz doseženih dobrih rezultatov v proizvodnji, ne pa odraz zakonskih določil, ki nas močno omejujejo.

Na 9. seji IO KOOS Železarne, ki je bila 2. avgusta, smo našo pozornost namenili izrednim ukrepom, ki smo jih sprejeli na DS TOZD in DSSS, da bi izboljšali naše poslovanje in so že v izvajanju, polletnemu poslovnemu poročilu delovne organizacije, osebnim dohodkom in projekciji osebnih dohodkov do konca leta. Analizirali smo tudi izredni sestane delavcev kontinuita in se zavzeli za konkretne rešitve, ki so v danih okoliščinah možne. Reševanje nekaterih zadev smo preložili na naslednjo sejo, ker smo tega dne sprejeli obisk predsednika Republiškega sindikata za kovinsko in elektroindustrijo Slovenije Alberta Vodovnika in Janka Goleša, ki pri upravnem odboru pokriva področje gospodarstva. V razgovoru sta na izvršnem odboru sodelovala tudi podpredsednik poslovnega odbora Božidar Bartelj in vodja oddelka za nagajevanje Rafael Penič.

Živahna razprava se je razvila že pri obravnavi izrednih ukrepov, ki jih postopoma uveljavljamo v praksi. Čeprav se zavedamo, da vseh učinkov ukrepov še ni mogoče pričakovati, so bila v razpravi izražena naslednja mnenja in pripombe:

— Izvajanje ukrepov mora biti bolj intenzivno, sicer ne bo rezultatov. Kljub dobrim proizvodnim rezultatom v juniju in juliju izvršni odbor ocenjuje, da se sprejeti ukrepi še niso uveljavili ob našem vsakdanjem delu, da marsikje še vedno nismo dojeli resnosti našega položaja, zato menimo, da je potrebno realno očeiti, koliko so oziroma koliko doseženi rezultati niso rezultat ukrepov, katerih učinke je potrebno posebej poudariti in o njih poročati.

— Nekateri menijo, da se izredni ukrepi nanašajo predvsem na jeklarno in premalo tudi na druge dejavnosti v Železarni.

Prav gotovo je res, da so ukrepi naravnani na najbolj vitalne dele proizvodnje, vendar to velja za celo železarno. Jeklarna je z novimi obrati v ukre-

pih posebej zapisana, ker so ti obrati novi in seveda izredno pomembni za nadaljnjo proizvodnjo.

Člani odbora so ponovno opozorili, da kazni ne smejo postati avtomatično, ampak skrajni ukrep. Vzroki za njih morajo biti argumentirani, odgovornost posameznika pa nedvoumno ugotovljena.

Z odobravanjem so sprejeli dopolnitve ukrepov, s katerimi so predvidene tudi nagrade za uspešno delo povsod tam, kjer so bile do sedaj predvidene samo negativne sankcije. Pričakujemo, da bo predlog teh stimulacij čimprej uveljavljen.

Pri polletnem poslovnem poročilu se je Izvršni odbor konference osnovnih organizacij sindikata seznanil le z glavnimi postavkami poslovanja, dogovorili pa so se tudi za potek razprave, ki bo sklenjena na konferenci osnovnih organizacij sindikata. V razpravi so poudarili naslednje:

— Rezultati poslovanja so dokaj ugodni, predvsem zaradi dobrega dela in izboljšanja cen naših izdelkov v zadnjih dveh mesecih. Zaradi tega se je tudi naša izguba zmanjšala na 19,5 milijarde din. Če ne bo večjih podražitev energije, potem obstajajo realni izgledi, da se ob zaključku leta naš poslovni rezultat bistveno izboljša.

— Z rezultatom poslovanja je potrebno seznaniti vse delavce preko SDS, sindikati pa naj v svojih okoljih temeljito ocenijo dosežke pri svojem delu in v okviru Železarne. Vse ugotovitve je potrebno strniti v predloge in jih pripraviti za izvajanje. Posebno pozornost je potrebno nameniti materialnim stroškom, ki so kljub ukrepom še vedno previsoki.

— V razpravi je bila izpostavljena tudi ugotovitev, da je obremenitev našega dohodka iz meseca v mesec različna, zato od finančne službe zahtevamo, da nas natančneje in sproti seznanja z obveznostmi, ki izhajajo iz dohodka. Tudi dajatvam oziroma prispevnim stopnjam iz BOD je potrebno nameniti našo pozornost in zahtevati, da se zmanjšajo ne pa da se povečujejo brez soglasja delavcev.

— Izvršni odbor ugotavlja, da dobri rezultati v proizvodnji izredno pozitivno vplivajo na vzdušje v delovnem kolektivu, ki hkrati opravičeno pričakuje tudi bistveno boljše osebne dohodke. V polletnih mesecih tako dobrih rezultatov že nekaj časa ni bilo, zato je potrebno narediti vse, da se tako gibanje rasti ohrani tudi v naslednjih mesecih. Ocenjujemo, da je v tem trenutku, ko smo prične dnevno povišanje cen in ko so pred nami dodatni stroški za ožimnico, najpomembnejše uravnati naš osebni dohodek tako, da bomo kos tem obremenitvam. Glede na dobre rezultate v zadnjih dveh mesecih delavci tudi opravičeno pričakujemo izboljšanje osebnega dohodka, zato smo na sindikatu že začeli aktivnosti, da se to doseže. Znotraj železarne zahtevamo, da se izkoristijo vse možnosti za čim višji osebni dohodek, preveri pa naj se tudi možnost za enotno izplačilo posebnega dohodka v višini 200.000 dinarjev za vse delavce železarne. Izplačali naj bi ga v mesecu avgustu ali septembru na namenom, da se na najbolj učinkovit način premostijo stroški v zvezi z

ožimnico in pričetkom šole. Preverjamo so še druge možnosti, ki bodo morda dale še olj sprejemljive rešitve, če ne bodo omejene z zakonskimi določili. Predsednika Republiškega sindikata kovinarske in elektroindustrije Slovenije smo zadržali, da aktivno sodeluje pri teh pozitivnih spremembah. Od naših vodilnih delavcev pa zahtevamo, da se do konca leta naredi nova projekcija gibanja osebnega dohodka, tako da bo vsak delavec o tem seznanjen. Predvideno povečanje osebnega dohodka za mesec julij v višini 8 % je glede na dosežene rezultate uresničeno celo z 11 %, kar bo vsaj delno omililo nenehno rast življenjskih stroškov. Uradno informacijo glede osebnega dohodka in njegove projekcije lahko pričakujemo v naslednjih dneh.

Izvršni odbor je na tej seji obravnaval tudi odgovore na zahteve delavcev kontinuita. Analizo zahtev in odgovore smo objavili že v prejšnji številki Železarja.

Glede na predlog občinskega sindikata, da se na dnevne rede delavskih svetov uvrsti tudi problematiko o osebnih dohodkih in oceno socialne varnosti, je potrebno ponovno poudariti, da smo v Železarni prav tem vprašanjem že v preteklem mesecu namenili potrebno pozornost in sprejeli ustrezne sklepe. Tako smo na predlog sindikata Železarne že obravnavali in sprejeli pobudo republiškega sindikata, da se vsaj v minimalnem obsegu zavaruje življenjski standard delavcev z najnižjim osebnim dohodkom. Izračunani minimum življenjskih stroškov na delavca je v prejšnjem mesecu znašal 321.000 din. Na naših delavskih svetih pa smo sprejeli sklep, da se zagotovi najnižji nivo osebnega dohodka za normalni delovni čas in normalno delo v višini 330.000 din; uravnaval se bo skladno z izračunom republiškega sindikata.

Glede socialne varnosti so stvari še precej nedorečene, vendar smo skupaj s Kadrovskim sektorjem že začeli zbirati podatke o socialnem položaju družin naših delavcev tako, da bo naša in družbena pomoč res usmerjena tja, kjer bo to najbolj potrebno.

V nadaljevanju seje sta se v razgovor vključila še predsednik Vodovnik in Golež. V uvodu je predsednik izrazil željo, da se podrobneje seznanimo z rezultati našega poslovanja ter problematiko in prizadevanji za izboljšanje osebnih dohodkov.

Podpredsednik poslovnega odbora za proces Božidar Bartelj je zelo objektivno predstavil položaj in možnosti Železarne, Rafael Penič pa je podal oceno v zvezi z našim osebnim dohodkom. Predstavitev splošnega stanja v Železarni in oceno trenutne problematike so dopolnili člani izvršnega odbora, tako da sta predstavnika z zanimanjem sledila ugotovitvam in predlogom. Ti so podobni ugotovitvam v drugih organizacijah, ki sta jih že obiskala.

Ob zaključku je predsednik Vodovnik poudaril, da se je v sindikatih še vnaprej potrebno boriti za izboljšanje položaja delavcev in za hitrejšo reševanje problemov stabilizacije gospodarstva, ki se pri uvajanju tržnih odnosov srečuje z mnogimi problemi. Sindikat počasi vendarle dobiva veljavo in ni samo krivec za vse, kar se ni in kar se ne dogaja. Prav v zadnjem času se je sindikat pravočasno in z izdelanimi stališči odzval najbolj žgoči problematiki, ki se rešuje v slovenskem in jugoslovanskem prostoru. Obljubil je tudi, da bo republiški sindikat poskušal doseči spremembe na področju zakonskih omejitev v zvezi z osebnim dohodkom, ker močno omejujejo take organizacije, kot je naša železarna, ki zaradi slabše odmerjenih osebnih dohodkov iz preteklega leta tudi osebnih dohodkov ne more bistveno povečevati v letošnjem letu.

Sindikat Železarne

Železarski globus

Sovjetska zveza

V kraju Magnitogorsk v pogorju Ural gradijo Sovjeti skupaj z nekim poljskim podjetjem novo železarno. Opremo za vročo valjarno bo dobavila britanska družba Davy Mc Kee. Njena investicijska vrednost je 13 mio britanskih funtov. Postavljena bo v letu 1989, z redno proizvodnjo pa naj bi začeli v drugi polovici leta 1990.

Španija

V železarni Aviles, ki pripada železarski družbi Ansidesa, bodo modernizirali plavž številka tri. Glavni namen modernizacije je znižati porabo goriva in izboljšati kvaliteto proizvedenega grodja. To bodo dosegli z vodenjem proizvodnje s pomočjo računalnika. Dobavitelj aparature računalniške opreme je finska družba Outokumpu Electronics, programske opreme pa finska družba Rautaruukki Engineering. Modernizacija naj bi bila končana oktobra letos.

Obvestila kolektivu

Razpored dežurnih Železarne

OD 15. DO 21. AVGUSTA

15. avgusta, Tomaž KAVČIČ, Predelava valjanih trakov, Radovljica, Langusova 39.
16. avgusta, Sašo KAVČIČ, Hladna valjarna Jesenice, Jesenice, Titova 85, ☎ 81-413.
17. avgusta, Jože KOBENTAR, kadrovski sektor, Hrušica 19.
18. avgusta, Janez KOMEL, marketing, Jesenice, Janseva 6, ☎ 81-026.
19. avgusta, Jože KRAMAR, Energetika, Mojstrana, Dovje 112, ☎ 89-129.
20. avgusta, Oskar KURNER, sektor za razvoj in raziskave, Jesenice, Tavčarjeva 9, ☎ 81-214.
21. avgusta, Aleš LAGOJA, raziskovalni oddelek, Jesenice, Titova 22, ☎ 82-826.

Dežurstvo traja vsak dan od 14. do 6. ure naslednjega dne, in sicer tako, da je dežurni v tem času doma. Ob sobotah, nedeljah in praznikih traja dežurstvo od 6. ure do 6. ure naslednjega dne.

V času dežurstva je dežurni dolžan opraviti obhod po železarni, svoje pripombe vpisati v dežurno knjigo ter o tem ob predaji dežurstva poročati podpredsedniku poslovnega odbora.

Dežurni za vzdrževanje v Železarni

Datum:	Dnevni:	Nočni:
Ponedeljek — 15. 8.	Rajko Petraš	Marjan Pintar
Torek — 16. 8.	Vanda Eniko	Franci Kalan
Sreda — 17. 8.	Zdravko Smolej	Primož Žvab
Četrtek — 18. 8.	Janko Cerkovnik	Ahmed Telalović
Petek — 19. 8.	Miha Šlibar	Martin Brumat
Sobota — 20. 8.	Zvonko Medja	Matjaž Kelvišar
Nedelja — 21. 8.	Branko Gerčar	Anton Burja

Služba obratne ambulante

Od 15. do 20. avgusta bodo delale naslednje obratne ambulante:
DOPOLDNE: I. obratna ambulanta — dr. Metod Rešek in IV. obratna ambulanta — dr. Ivica Vreš.
Dispanzer za borce od 6.30 do 7.30
POPOLDNE: II. obratna ambulanta — dr. Alenka Katnik.
V soboto, 20. avgusta, samo dopoldne: II. obratna ambulanta — dr. Alenka Katnik.
ZOBNE AMBULANTE:
DOPOLDNE: so zobne ambulante zaradi boleznih terapevta in rednega letnega dopusta zaprte.
POPOLDNE: I. zobna ambulanta — v. dent. Viktor Stražišar.
V soboto, 20. avgusta, samo dopoldne: I. zobna ambulanta — v. dent. Viktor Stražišar.
V kartoteki obratne ambulante sprejemamo knjižice dopoldan od 6. ure do 10.30, popoldan od 12. ure do 17.30.
Urgentna ambulanta sprejema nujne primere neprekinjeno od 6. do 20. ure.

Dežurni v Vatrostalni

13. in 14. avgusta, Branko MARKIZETI, Titova 4 a, Jesenice, ☎ doma 83-596, ☎ v službi 83-281.
Dežurni Vatrostalne je v soboto od 6. do 12. ure na delovnem mestu, v prostem času do ponedeljka do 6. ure zjutraj pa je dežurni dosegljiv na domu.

Kadrovsko gibanje v preteklem mesecu

Upokojeni:

Ana Dolžan, 1937, Elektrode — 35 let v ŽJ; Alfonz Mencinger, 1931, Transport — 40 let v ŽJ; Marija Petrič, 1936, STK — 35 let v ŽJ; Anton Petrovčič, 1929, Transport — 40 let v ŽJ; Stanko Rekar, 1931, Valjarna bluming stekel — 40 let v ŽJ in Marija Škabar, 1935, Komerciala — 35 let v ŽJ.

Umrli:

Ciril Anderlič, 1933, Vzdrževanje — 25 let v ŽJ.

Čestitka

Sodelavec iz Hladne valjarne Bela Mirko Eržen je v juniju diplomiral na drugi stopnji FNT — odsek za metalurgijo. S tem je pridobil strokovni naziv diplomirani inženir metalurgije. Čestitamo!

Obvestilo osnovnim organizacijam sindikata

Na podlagi sklepa predsedstva republiške konference SZDL se je pričel kandidacijski postopek za nadomestne volitve člana Predsedstva SRS.

Kandidacijski postopek je enak kot postopek, po katerem smo že izbrali predsednika Predsedstva SRS. Za posamezne faze je predviden naslednji rok:

- evidentiranje do 10. septembra 1988
- oblikovanje predloga možnih kandidatov do 20. septembra 1988
- obravnava predloga na temeljni kandidacijski konferenci do 15. oktobra 1988
- obravnava po OOS in opredeljevanje na občinski kandidacijski konferenci do 21. oktobra 1988
- oblikovanje predloga kandidatne liste in predlogov kandidata oz. kandidatov na seji RK SZDL do 31. oktobra 1988.

Evidentiranje kandidatov je zaupano OOS, ki morajo svoje predloge pripraviti in uskladiti s splošnimi načeli in merili kadrovske politike, skladno z ustavno opredeljeno vlogo in funkcijo Predsedstva SRS ter upoštevati sedanje družbene razmere in potrebe.

Naloge Predsedstva SRS so v tem času še posebno zahtevne, saj si prizadevamo ustvariti pravno urejeno in materialno bogato socialistično in samoupravno skupnost, v kateri bomo lahko uveljavili ustvarjalne sposobnosti in znanje slehernega človeka.

Pred nami je odgovorna naloga, da predlagamo take kandidate, ki so se s svojim dosedanjim delom že dokazali in uveljavili v gospodarskem in družbenopolitičnem življenju v Sloveniji. Presoja dosedanje uspešnosti kandidata mora biti zgrajena na javnosti njegove dela in njegovih pogledih na nadaljnji razvoj naše republike in Jugoslavije.

Z izvajanjem te naloge je potrebno pričeti takoj, o rezultatih evidentiranja pa je potrebno obveščati Občinski svet ZSS, ki bo nadaljnje aktivnosti na podlagi predlogov OOS usklajeval z občinsko konferenco SZDL.

V naši železarni bomo izpeljali postopek do 15. oktobra 1988, ko je potrebno na kandidacijski konferenci po temeljnih organizacijah in DSSS obravnavati in se opredeliti do predloga kandidata oz. kandidatov.

Predsednik konference osnovnih organizacij sindikata
Edi Kavčič

Fotografska poezija z rahlo senco otožnosti

V razstavnem salonu DOLIK si lahko do vključno 17. avgusta ogledate razstavo fotografij kandidata mojstra fotografije Janeza Juvana. Juvan je član FK Janez Puhar iz Kranja in je dokaj znan v domačih in tujih salonih. Doslej je razstavljal na tristo razstavah doma in v tujini. Prejel je enainosemdeset nagrad in priznanj. Je ustanovni član foto sekcije ČGP DELO, kjer je zaposlen kot korektor.

Umetnik je tokrat razgrnil pred nami mali prerez svoje ustvarjalnosti v zadnjih osmih letih. To je tudi uvod v večjo pregledno razstavo, ki jo namerava pripraviti v naslednjih letih. Juvan ustvarja v novih, razmeroma različnih smereh, ki imajo svoje korenine v bogati umetniški preteklosti in polpreteklosti. Pri fotografiranju ne eksperimentira, vsak motiv doživlja dvojno. Vodilo mu je prikaz stanja stvari. Njegova fotografija ni hladna, temveč čustveni odsev, fotografski jezik je svoboden, saj dopušča združevanje različnih fotografskih slogov. V tem načinu umetniškega podajanja odseva ne samo izjemna ustvarjalna širina avtorja, temveč še kaj več. In to več je — mnogoternost, različnost in nemirni utrip današnjega časa. Juvaneve fotografije so polne umirjene simbolike, otožnosti ter prikazujejo njegovo osebno dojemanje dinamike življenja. Pravzaprav so slike sistemi kompozicijskega aranžmaja, kjer se pojavljajo tako očiščeni kot poetizirani odlomki realnega sveta. Kot osrednja ideja je likovno poudarjena svojstvena metafizika avtorjevih mladostnih spominov. Vsebine slik je tista Juvanova prvina, ki spodbuja simbolni pomen pretehtane, do-

gnane in plemenite stilizacije. Vse skupaj razbremenjuje pojavne oblike odvečnega. Juvaneve fotografije delujejo kot polnokrvne umetniške stvaritve. Trdne kompozicijske strukture jih vežejo v skladno celoto.

Slavko Tarman

Osrednja slovenska proslava dneva graničarjev v jeseniški občini

Letos bo jeseniška občina ponovno gostiteljica osrednje slovenske proslave Dneva graničarjev — 15. avgusta, ki bo povezana z otvoritvijo nove karavle Slatna nad Ratečami. Program proslave, ki ga pripravlja poseben odbor, sestavljen iz predstavnikov JLA in občine Jesenice, bodo izvajali pihalni orkester Jeseniški železarji, moški in ženski pevski zbor KUD Kranjska Gora, mladinska folklorna skupina KUD Jaka Rabič Dovje-Mojstrana in otroška folklorna skupna Rute KUD Podkoren. V družabnem programu bo sodeloval tudi zabavni orkester doma JLA iz Kranja. Ob tej priložnosti bodo na karavli pripravili tudi razstavo slik z naslovom Tito na Gorenjskem in krajinskih slik članov likovnega kluba Dolik DPD Svoboda Tone Čufar.

Proslava, na katero so vabljeni tudi delovni ljudje in občani, še zlasti iz bližnje okolice, se bo pričela ob 12. uri. Dostop do karavle je nekaj metrov predmotelom pred mejnim prehodom v Ratečah po makadamski cesti v smeri proti skakalnicam.

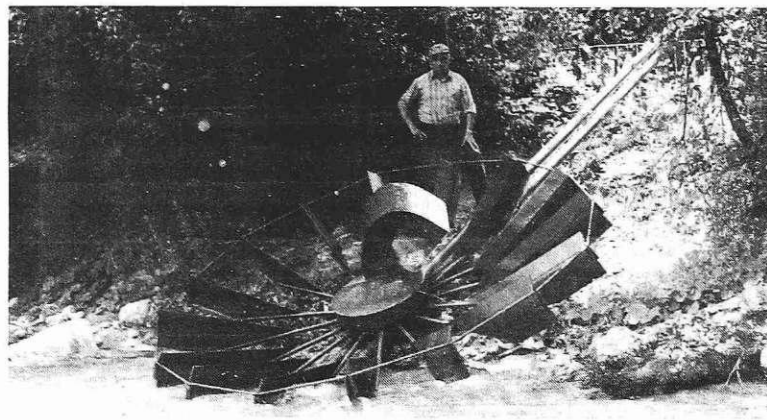
Mala vodna elektrarna Vocer

Pri plačevanju vedno dražje elektrike večkrat pomislimo na lastno pridobivanje. V prvi vrsti so to sončne celice, na drugem mestu pa so male vodne elektrarne. Z izdelavo male vodne elektrarne se že nekaj časa ukvarja Alojz Smolej iz Gozd-Martuljka.

Potrebna je bilo veliko natančne dela in načrtov, da je celotna naprava, ki jo je poimenoval Vocer, uspešno prestala svoj krst. Izdelal je posebno turbino, kakršne do sedaj ni bilo še nikjer zaslediti in, kakor tudi sam pravi, je to čisto njegova zamisel. Celotno malo elektrarno je postavil na obrežje tekoče vode, z uravnavanjem položaja elektrarne z višino vode pa je zagotovljena proizvodnja električne energije. Za dobro in stabilno nastavo skrbita dve železni cevi, ki se vzpenjata vzdolž obrežja do višine, ki je ne bi mogla doseči voda ob poplavi. Mala vodna elektrarna Vocer ima možnost uravnavanja loput s smerjo vode in kotom. Višinski položaj vode uravnavamo z škripcem, ki ga v pravnem položaju lahko zaklenemo. Žična vrvi, ki jo uporabljamo, nosi vse najpomembnejše dele elektrarne. Elektrarna Vocer zelo odstopa od drugih elektrarn, saj z njo pridobivamo prostor, energijo in kar je najbolj po-

membno: ne ogroža naravnega ekosistema, na katerega večkrat pozabimo. Ne dela nikakršnega hrupa in ne onesnažuje vode in narave.

Besedilo in foto: Lojze Kerštan

Alojz Smolej s svojo malo vodno elektrarno na Savi Dolinki

Pregled sestankov SDS

V teh vročih avgustovskih dneh so samoupravne delovne skupine obravnavale rezultate poslovanja v prvem polletju in se dokaj hladno, kot kažejo zaenkrat maloštevilne pripombe, seznanile s podatkom o 19-milijardni izgubi. Od te vsote je kar 16,7 milijarde izgube v TOZD Talinice. Obrazložitev tega podatka v gradivu, ki smo ga obravnavali, ni. Prav tako nam ni znano, zakaj je ob zaključnem računu — v nasprotju s TOZD Talinice, ki je tedaj imela štiri milijarde izgube — »blestela« TOZD Ploščati program z 10,3 milijarde izgube; sedaj se je z okroglo milijardo izgube pomaknila celo za TOZD Okrogli program (1,36 milijarde izgube). »Administracija« oziroma »obdelovalci informacij« (v nasprotju z obdelovalci materiala v proizvodnji) — TOZD Komerciala in Delovna skupnost skupnih služb — nista imeli izgube.

Maloštevilne pripombe, ki smo jih prejeli (predvsem iz TOZD Tehnične dejavnosti), kažejo na nekakšno apatijo, spriznanost z obstoječimi gibanji. Prav gotovo pa tudi ta molk, mogoče še bolj kot kakšna vročkovno izstreljena pušica v bistven, pogosto pa tudi v obrobni ali celo navidezen problem, pred vodstvo znova in znova postavlja vprašanje poslovne in organizacijske strategije v kolektivu. Eno od odprtih vprašanj, ki ga je ob uveljavljanju obeh strategij treba upoštevati in ki ga v kolektivu vse preveč zanemarjamo, pa je vprašanje kulture, ki smo jo uspeli v kolektivu vzpostaviti, kulture kot — če rečemo po Mihelčiču — »izrazne oblike mišljenja in delovanja posameznikov in skupin v združbi, raven njihove utemeljenosti, stabilnosti in prilagodljivosti spremenjenim razmeram ter odnos članov združbe do ciljev združbe«. Če je namreč res, kot pravi Mihelčič, da v primeru, »če nove strategije zahtevajo, da se kultura dopolni ali spremeni zelo na hitro ali preveč, utesne to voditi do njihovega propada« — nove strategije (sem je treba šteti tudi spremembo ustave in predvideno ukinitve zakona o združenem delu) pa od nas zahtevajo bistveno drugačno ponašanje — je to vprašanje toliko bolj aktualno.

Kritiki določenih razmer in nepravilnih potez se ob zastavljanju takšnih vprašanj ni mogoče izogniti. Da bi stvari spremenili, se je z določenimi dejstvi, pa naj bodo še tako neprijetna, enostavno treba soočiti. Priznati je treba, da tudi v našem kolektivu obstaja konflikt med deklariranim in uveljavljenim sistemom vrednot. Vrednote, načela, cilji so tisti bistveni elementi vsake strategije, na osnovi katerih se pridobiva soglasje oziroma »svojsko« za uresničitev določenega namena.

Analiza pogodbenega dela z zunanji izvajalci, ki sem jo omenjal v prejšnjem pregledu, razkriva neko nesprejemljivo, a žal doslej široko objavljeno »kulturo« ponašanja v našem kolektivu. In prav zato, da bi to »kulturo« spremenili, bi bilo potrebno to analizo obelodaniti takoj, ko je bila narejena, ne pa, da jo pustimo pol leta trohneti neke v predalu poslovnega odbora; sedaj pa bo verjetno običajla skrita v arhivu odbora za gospodarstvo.

Isto velja za razvpiti primer »operacija cisterna«, pri katerem ne gre zgolj za primer obratovodje, ki je bil v disciplinskem postopku, pač pa, kot je mogoče sklepati na osnovi zapisnika disciplinske komisije, za primer obstoječe kulture ponašanja posameznih privilegiranih delavcev. Kulture, ki se je pokazala v tem, da se privilegirani posamezniki, ki imajo dostop do določenih informacij, mimo vseh pravil igre (objava, javna licitacija) pogajajo o odtujitvi določene stvari iz družbene lastnine. Kulture, ki se kaže tudi v pojasnili direktorja splošnega sektorja glede prodaje elektromotorjev določenim posameznikom preko male prodaje, češ, da oddelek za osnovna sredstva zagotavlja, da je bil »postopek odprodaje obeh elektromotorjev enak postopku, kot ga že veskozi uporabljajo za odprodajo osnovnih sredstev te vrste«.

Vsekakor na takšnih in podobnih »kulturnih« predpostavkah ni mogoče pridobivati soglasja in podpore kolektiva za uresničevanje zastavljenih ciljev. Nič nam ne bi škodilo, če bi si enkrat poskušali ogledati poslovne rezultate, naše perspektive in predvidevanja, pa tudi stališča, ki jih podajajo SDS v svojih zapisnikih, s takšnega »kulturnološkega« zornega kota.

In kaj pravijo delavci v TOZD?

Iz OBRTA VALJARNA BLUMING ŠTEKEL (TOZD Ploščati program) smo doslej prejeli zapisnike SDS vodstvo obrata 1 in 2 ter **adjušta bluming 1** in 2. SDS vodstvo obrata ugotavlja, da se v prvem polletju kot negativni pokazatelji kažejo predvsem nizki izplen na štelu, višja specifična poraba zemeljskega plina na globinskih pečeh ter porast zastojev na blumingu in štelu. Mneni pa, da bo mogoče boljše rezultate doseči predvsem z večjimi napori vseh delavcev Valjarne bluming štekel in boljšim ter bolj usklajenim programom med obema jeklarnama in valjarjo. Ob tem poudarjajo, da bo treba v najkrajšem času obnoviti tudi štekel ogrodje in strojnico. Če se to ne bo zgodilo, lahko pričakujemo vedno večje težave v proizvodnji: še več zastojev in manjši izplen. SDS bluming 1 meni, da je treba več pozornosti nameniti vzdrževanju naprav. Z boljšim programom vlivanja in zakladanja na globinskih pečeh bi lahko privarčevali tudi nekaj plina. Na sestanku SDS adjušta bluming 1 so bili brusilci in flemarji seznanjeni, kakšna škaja se zbira za prodajo. Sicer pa se člani SDS čutijo prikrajšane pri osebnih dohodkih. Takole pravijo: »Člani SDS sprašujejo, do kdaj bo osebni dohodek ostal na isti ravni, ko pa se vse draži in sedaj zaslužimo le za golo preživetje. Sedaj delamo dobro, zato bi se moralo to poznati tudi pri osebnih dohodkih.«

Iz OBRTA ŽEVLJARNA (TOZD OKROGLI PROGRAM) smo prejeli zapisnike SDS vodstvo obrata, ževljarna 1 in 3 ter **zavijalnice ževljarne**. SDS ževljarna 1 in 3 sta očitno zadovoljni z rezultati, saj pravita: »Zaželjeno je, da se dela tako dobro in da bi bilo tudi v prihodnje dovolj naročil.« Tudi ti dve skupini vprašujeta, zakaj se ne morejo popraviti osebni dohodki, »ko pa le ne delamo tako slabo«. Opozarjata, da je vse več nekvadratnega vložka (ovalna žica, dve dimenziji v enem odvijalcu). SDS zavijalnica opozarja, da je vse več naročil za žičnike v petkilogramski embalaži in da bi bilo zato nujno potrebno nabaviti primerni stroj za pakiranje. Samo

Krvodajalska akcija v letu 1988

Tudi letos bo v občini Jesenice krvodajalska akcija, ki jo organizira Občinski odbor Rdečega križa Jesenice v sodelovanju z Zavodom za transfuzijo krvi v Ljubljani.

Odvzem krvi bo na Jesenicah 5., 6., 7., 8., 9. in 12. septembra 1988 od 7. do 14. ure v domu TVD Partizan Jesenice, C. železarjev 1.

Prepričani smo, da nam ni potrebno posebej opisovati pomembnosti in družbene vrednosti krvodajalstva, ker je znano, da se mnogo ponesrečenih veliko prej vrne na delo pri nekaterih obolenjih in poškodbah, kjer je kri nenadomestljivo zdravilo.

Tega se moramo vsi zdravi občani zavedati in vsaj enkrat darovati kri, da bi glede na potrebe (zaradi vedno večjega števila raznih nesreč in bolezni ter v zvezi s tem zaradi sodobnega zdravljenja) v tej akciji zbrali toliko krvi, kolikor jo letno potrebujejo v jeseniški bolnišnici.

Kri lahko daruje vsak polnoleten občan do 65. leta starosti, zato prosimo in vabimo vse občane, da se krvodajalske akcije udeležijo v čimvečjem številu samoupravne organe OZD pa prosimo, da krvodajalcem omogočijo priti na odvzem krvi.

Prijave krvodajalcev naj vodstva OZD sporočijo ali pošljejo na Občinski odbor Rdečega križa, C. m. Tita 65 do 28. avgusta pisмено ali po ☎ 82-950; v Železarni interna 32-13. Darovana kri je mnogim rešila življenje ali vrnila zdravje, zato pričakujemo vašo udeležbo.

Predsednik komisije za krvodajalstvo pri ObO RKS Jesenice, dr. Stane Čebokli

Obvestilo krvodajalcem

Obveščamo vas, da ste na dan odvzema krvi nezgodno zavarovani pri Skupnosti zavarovanja imovine in oseb »Croatia«, Ljubljana: za primer nezgodne smrti 5.000.000 din, za primer trajne invalidnosti 10.000.000 din.

Zavarovani ste za nezgodne primere, ki se zgodijo v času: — neprekinjene direktne poti do kraja, kjer je odvzem krvi, — bivanja pred odvzemom, v času odvzema in bivanju po odvzemu krvi in — neprekinjene poti do doma ali delovnega mesta.

V zavarovanje so vključeni tudi nezgodni primeri, ki nastanejo neposredno zaradi odvzema krvi. Za neposredno posledico se smatra smrt in trajna invalidnost, do katere pride zaradi:

- skritih fizičnih in psihičnih napak darovalca,
- napak medicinskega osebja,
- samega odvzema krvi,
- napak na instrumentih za odvzem krvi in
- nespoštovanja navodil medicinskega osebja po odvzemu krvi.

Skupnost zavarovanja imovine in oseb »Croatia«, Ljubljana

Priznanja za praznik občine Radovljice

Ob občinskem prazniku 5. avgusta je na slavnostni seji vseh treh zborov Skupščine občine Radovljica v novi stavbi LIP Bled letošnja občinska priznanja podelil predsednik skupščine Marko Bezjak.

Veliko plaketo občine Radovljica je prejel Franc Jere iz Radovljice, plaketo občine Radovljica pa delovna organizacija LIP Bled, Franc Cuznar z Bleda, Anton Pintar iz Globokega in Srečo Toman iz Lesc.

Slovesnosti so se udeležili nosilci spomenice 1941, predstavniki delovnih in družbepolitičnih organizacij SIS in delegacije iz pobratenih in prijateljskih občin.

Pred praznikom in po njem so na Bledu, v Bohinju in v Radovljici pripravili številne kulturnoumetniške in športne prireditve; na Bledu so odprli modno hišo Pristava, v Bohinjski Bistrici pa galerijo slikarja Albina Polajnjarja. JR

z ročnim delom bodo namreč želje kupcev le težko izpolnili, predvsem glede nabavnih rokov. Vprašujejo se tudi, zakaj je na kontu 4005 prišlo do tolikšnega povečanja. Kritična je bila tudi do dela okovalcev palet. »Ko zmanjka dela«, pravijo, »je nujno, da se zaposlijo pri ročnem adjustiranju žičnikov, ne pa, da služijo denar na račun delavcev v adjustaži.«

Iz OBRTA RTA (TOZD TEHNIČNE DEJAVNOSTI) smo prejeli zapisnike vseh šestih SDS, SDS RTA 1 v zvezi s poslovnim poročilom ugotavlja: »V razpravi je bilo poudarjeno, da bi ob poročilu morala biti tudi informacija, kakšni ukrepi oziroma posledice sledijo, če izguba do konca leta ne bo pokrita. SDS tudi meni, da je prodaja naših storitev (tehnične dejavnosti RTA) bolj lepa želja po večjem dohodku (odpravi ali zmanjšanju izgube), večji problem pa je naročnike za naše storitve tudi dobiti.« Pod razno zahtevajo, da se omarija za hranjenje EMICRON merilnih glav (Siemag stroj HV Jesenice) prestavi na primernejše mesto (v delavnico ključavničarjev HVZ), ker jih vozniki kombija niso pripravili niti razvažati niti prenašati po obratu (zaradi nevarnega notranjega transporta oziroma viličarjev). SDS RTA 3 in 4 nista dobili odgovora na vprašanje glede delitve sklada skupne porabe (z dne 12. aprila): »Železarja mora imeti večji vpliv in skrb za delavska stanovanja. Če sami prispevamo iz dohodka za stanovanjsko gradnjo, imamo vso pravico, da odločamo o tem, komu bo stanovanje dodeljeno in da ostane še naprej last Železarne, da z njim razpolaga, če delavec kolektiv zapusti. S tem v zvezi ponovno vprašuje, v koliko stanovanjih, ki so bila kupljena iz sredstev DO, še prebivajo delavci železarne. Ali obstaja evidenca? Delavci tudi zanima, kaj je bilo z ozirom na prečo stanovanjsko problematiko storjenega za zamenjavo stanovanj (da se tisti, ki imajo prevelika stanovanja, preselijo v manjša). Prosimo oddelek za družbeni standard za odgovor!« Pod razno poziva vodstvo in komisijo za prevrednotenje, da pritožbe na prekatgorizacijo hitreje rešuje (pritožbe na prekatgorizacijo asistentov). SDS RTA 5 ima na poslovno poročilo naslednje pripombe: V zvezi z naročili za privatnike in dela Vatrostalne (stran 4 in 3 poročila) zahteva ustrezna poročila in imena podpisnikov naročil. K temu dodaja, da ima ŽJ svoje pleskarje in avtomehanike. Trdi tudi, da še ni dobila odgovorov na vprašanja s prejšnjih sestankov in da se ne bo sestajala, dokler jih ne dobi. Nadalje ugotavlja, da je glasilo Železar sedaj okrnjeno, da v njem ni več prostora za izmenjavo mnenj in polemične članke in da je veliko prostora namenjenega člankom članov poslovnega odbora. Skupina podpira tudi zahteve delavcev kontiliva za 50 % povečanje osebnih dohodkov. In dodaja: »Ob 100 % inflaciji, ki bo dosežena septembra, je 17 % povečanje neto OD popolnoma nesprejemljivo. Enako velja tudi za 3 % mesečni rast OD (40 % letno povečanje). Glede Železarja in osebnih dohodkov zahtevajo odgovore od članov poslovnega odbora, ki to področje pokriva.«

(se nadaljuje)

Center za informiranje in samoupravljanje — Božidar Lakota

Lepa bera planinske slikarske kolonije Vrata '88

V sredo, 3. avgusta, so v novem prizidku kulturnega doma na Dovjem kot zadnji prireditvi v okviru praznovanja praznika občine Jesenice odprli razstavo slik udeležencev letošnje planinske slikarske kolonije Vrata '88. Že deveto leto zapored jo je uspešno organiziralo Planinsko društvo Dovje-Mojstrana, ki letos slavi 60-letnico uspešnega in razvejanega delovanja.

Letos so planinci prvič pripravili razstavo v novem prizidku kulturnega doma na Dovjem, ki je sicer večnamenski prostor, zgrajen z veliko solidarnostjo krajanov, vendar ustrezno prirejen tudi za razstavno dejavnost. Tudi razstava sama potrjuje zgledno sodelovanje organizacij in društev v krajevni skupnosti, saj sta razstavo pripravila Planinsko društvo Dovje-Mojstrana in KUD Jaka Rabič Dovje-Mojstrana.

Večini navzočih slikarjev, udeležencev planinske slikarske kolonije Vrata '88, in številnim domačinom je o pomenu kolonije in razstave na otvoritvi spregovoril predsednik KUD Jaka Rabič Mirko Rabič, ki je razstavo tudi odprl. Krajši kulturni program pa so prispevali člani KUD Jaka Rabič. Slikarje in prireditve je

pozdravil in se zahvalil za prispevek k praznovanju 1. avgusta tudi predstavnik Skupščine Občine Jesenice.

Na razstavi na Dovjem se letos z 39 slikami predstavlja sedemnajst udeležencev planinske slikarske kolonije Vrata '88: Janez Ambrožič, Rudolf Arh, Franc Berce, Nika Hafner, Leon Koporc, Helca Krasnik, Pavel Lužnik, Slavimir Mihajlovič, Marjan Miklavc, Janez Ošaben, France Smole, Draga Soklič, Marija Strnad, Tone Tomazin, Jože Trpin, Franc Vandot in Cveto Velikajne.

Razstavo slik, nastalih v letošnji planinski slikarski koloniji Vrata '88, bodo od 19. do 31. avgusta prenesli še v razstveni salon Dolik na Jesenicah.

Ob zadnji prireditvi v okviru letošnjega praznovanja praznika občine

Jesenice lahko ugotovimo, da je bil znova narejen korak naprej v pogledu popestitve poletne kulturne ponudbe v občini, predvsem na mestnem območju. Od 21. julija do 3. avgusta se je namreč zvrstilo kar dvanajst kulturnih prireditev, ki so bile namenjene prebivalcem vseh starosti in so bile tudi zelo dobro obiskane (poleg mini tržnice in dobre gostinske ponudbe na prireditvenem prostoru v Podmežakli). Prvič je bil odprt tudi Tehnični muzej Železarne Jesenice.

Komisija za izvedbo praznovanja praznika občine pri Skupščini občine Jesenice, ki je delovala že od meseca aprila, je v celoti uresničila sprejeti program, medtem ko je za mini tržnico letos prevzelo skrb Turistično društvo Jesenice. Tudi prireditveni prostor pred športno dvorano v Podmežakli je bil lepore urejen in se je potrdil kot zelo primeren za masovne prireditve. Ko bo športna dvorana dokončno urejena, bodo lahko ob slabem vremenu vse prireditve z minimalnimi stroški takoj prenesli v dvorano. S tako programsko zasnovano, ki se bo vsako leto tudi kakovostno dopolnjevala, moramo nadaljevati tudi v prihodnje in popestriti poletno kulturno in športnorekreativno dejavnost na Jesenicah in v občini.

Borci iz radovljjske občine še aktivni

Skoraj tretjina članov ZZB NOV v radovljjski občini kljub visoki starosti še vedno zavzeto deluje v raznih delegacijah, družbenopolitičnih organizacijah, SIS ali drugih organih. Po podatkih občinskega odbora ZZB NOV je teh članov nad 740. Samo v delegacije in druge organe v krajevnih skupnostih jih je vključenih 117, v društvi in organizacijah pa jih opravlja dolžnost predsednika 21. V sekretariatih osnovnih organizacij ZKS deluje 27 borcev, v raznih telesih Socialistične zveze od krajevnih konferenc do občinske in republiške pa je aktivnih 163 borcev. Čeprav je starostna meja za člane Zveze rezervnih vojaških starešin 55 let, je vanjo v občini vključeno še 33 članov borcevske organizacije.

JR

Miha Mazzini

Drobtinice 18

Spet sem bil v plavi delovni obleki. Splezal sem čez ograjo v železarno, nerodno doskočil in obstal, da si otresem prah s hlač. Iz srednje šole preko ceste so se vsula mlada telesa. Prižgal sem si cigareto, se naslonil na notranjo stran ograje in čakal.

Dolgonoga je prišla mimo. Spogledala sva se. Opazil sem jo že pred pol leta, a dalj kot do spogledovanja še nisem prišel. Nikoli ni bilo prave prilike. Skoraj tako velika kot jaz, z dolgimi na hrbet padajočimi lasmi. Dekle za muckanje na peščenih plažah Seyshellov, kjerkoli že to je.

Skočil sem, se ujel z rokami za vrh ograje in začel s stopali kopati navzgor po mreži. — Hej, ti, stoj!!! — je zapvil nekdo tik za mojim hrbtom.

Čuvaj. Spustil sem se in padel nazaj na njegov teritorij, se s kratkim žalostnim pogledom poslovlil od Dolgonoge, izginjajoče v množici. Zbežal sem. Čuvaj za mano. Bil je brez roke, na mojo nesrečo.

Starost ga je upočasnila. Manjko pri hitrosti je nadoknadil s pribitkom pri trmi. Vijugal sem med kupi starega železa. Včasih sem obstal in počakal. Vedno se je prikazal izza ovinka. Nad mojo glavo je zapeljal žerjav. Vrgel sem se na tla. Kovinske pajkove noge so zapeljale meter nad mano. Žerjavovodja je trobil. Ležanje me je spravilo ob vso prednost.

Stekel sem v ogromno poslopje, mimo kadi z brbotajočo, kadečo se, gosto tekočino. Naprej ob železnih tih v drugo dvorano.

Sledil mi je. Planil sem naravnost v vročino. Kot bi butnil ob zid. Okoli odprtih vrat peči sem komaj razločil postave delavcev v zaščitnih oblekah. Ob nasprotnem zidu je bil poleg osamljene gole pičke in dveh imen nogometnih klubov pribit obešalnik. Na njem nekaj oblek.

Ogrnil sem težak azbestni plašč in si na glavo nabil klobuk, ki je zakrival večino obraza. Za oči je imel dve majhni okenci iz potemnjene stekla.

Razgledal sem se po prostoru. Nekdo je z dolgo jekleno palico drezal po ognju. Dva sta z lopatami metala v peč. Po ozkih tirih je četrti rinil pred seboj voziček. Pomagal sem mu

ga potiskati. Obrnila sva voziček in stresla vsebino na kup. Pokazal sem hrbet ognju in privzdignil pokrivalo. Čuvaj je bil že v dvorani. Ob vratih je zavil desno, navzgor po kovinskih stopnicah na galerijo, ki se je vlekla ob vsej steni in se po stopnicah spuščala k izhodu. Potisnil sem klobuk na obraz. Porinila sva voziček do dvojice, ki ga je pričela polniti z lopatami.

— Egon, jesi li to ti? — je rekel trenutni sodelavec in privzdignil klobuk. Bil je Ibro.

Posnemal sem ga. Hitro pogledal okoli. Čuvaja ni bilo več.

Snel sem pokrivalo in ga vtaknil pod pazduho.

— Živjo, Ibro. Kako si me spoznal?

— Namirisao sam te.

Cartiera že dva dni ni bilo več. V kožo vžrt vonj je s sabo prinesel znoj, ki me je obilo polival. Navajen dišave je sam nisem več zaznaval. Ibro je bil videti šokiran.

— I ti radiš ovde?

Široko sem se zarežal.

— Ne, o ne! Recimo, da grem le mimo.

Voziček je bil že poln.

— Žuriš? — je vprašal.

— Ne.

— Sačekaj me onda. Samo ovo odfuram i mogu na jelo.

— V redu.

Pokimal sem.

Pritisnil si je klobuk nazaj na oči in se uprl ob voziček.

— Imam nešto da ti kažem, — je še rekel in se posvetil napenjanju in mučenju mišic. Stopil sem k izhodu in se naslonil na ograjo stopnic, ki so vodile z galerije.

Polnilca vozičkov sta prislonila lopati ob zid in šla. Ibro je obešal plašč in klobuk na obešalnik.

Pristopil sem in se slekel.

Zunanji hlad me je stresel. Z dlanjo sem si potipal hrbet. Obleka je bila popolnoma premočena.

Ibro mi je ponudil cigareto in jo prižgal z vžigalico. Ozrl se je okoli, kot da si ne želi prič pri pogovoru.

— Ja sam se zaljubio, — je rekel.

Preklet topli veter z juga, prekleta pomlad. Zajebala nas bo vse po vrsti.

— Video sam je danas. Ujutro. Išao sam na šiht.

Stanku Smoleju v slovo

V četrtek popoldan smo se zbrali na pokopališču Blejska Dobrava in se poslovili od našega prijatelja, znanca, sodelavca in smučarja skakalca, Stanka Smoleja.

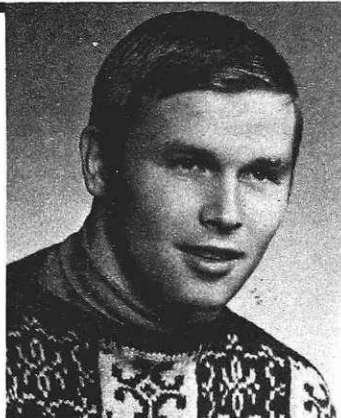
Pred letom dni, ko te je huda poškodba prikovala na bolniško posteljo, smo upali, da bo tvoja čvrsta športna narava premagala najhujše. Toda, kruta usoda je prekinila tvoj boj in naše upanje in te iztrgala od nas, ki smo te imeli radi. Za teboj žaluje tvoja družina, ki si ji bil vzoren oče, žaljuje učenci osnovne šole Tone Čufar, katerim si bil vzornik in vzgojitelj, še posebno pa smo pretreseni številni smučarski delavci in tekmovalci v smučarskem in skakalnem športu, kjer smo se srečevali v najlepših letih tvojega prekratkega življenja.

Kmalu potem, ko si 21. maja 1945 na Koroški Beli zagledal luč sveta, si vzljubil šport. Skupaj s prijatelji si se podil po okoliških gozdovih in travnikih, igral nogomet in se pogajal po zraseženih poljanah. Takratni smučarski delavci, predvsem pa Joža Zidar, so te usmerili v skakalni šport, kjer si zavzeto vadil in se hrabro pogajal z vedno večjih skakalnic. Sledili so uspehi in nastopanje v reprezentanci Jugoslavije. Skupaj z Zajcem, Giacometijem, Mescem, Štefančičem, Prelovškom, Jermanom, Dolžanom in drugimi si dosegel uspehe že v mladinskem pokalu Kongsberg, nato pa si postal tudi slovenski in jugoslovanski prvak. Ti uspehi so ti utrdili mesto tudi v članski reprezentanci, s katero si nastopal na vseh velikih prireditvah od Planice do Interšport turneje, turneje štirih skakalnic na Češkem itd. Skakal si na skoraj vseh skakalnicah srednje Evrope in tako kot vsak vrhunski športnik doživljal uspehe in poraze, lepe in težke trenutke.

Trdo delo, odrekanje in neutrudna borba za dosego ciljev v športu so bile odlike tudi v tvojem zasebnem življenju, zato si bil in boš mnogim ostal vzornik kot športnik in človek.

Stanko!

Mnogo prezgodaj odhajaš od nas, zato bo spomin nate še toliko bolj boleč, a bo tudi trajen in svetel, saj se te bomo spominjali

kot priljubljenega tovariša, iskrenega prijatelja in uspešnega športnika, ki smo ga imeli radi. Jeseniški smučarji

Drug za drugim odhajajo ljubitelji smučarskega skakalnega športa, prijatelji, najožji sodelavci. Tudi ti, Stanko. Nesreča in potem težka bolezen ti nista prizanesli, čeprav smo upali, da bo tvoj športni duh premagal najhujše. Na žalost ni bilo tako.

Spominjamo se te, ko si še kot pionir nataknil na noge skakalne dilce in začel redno trenirati smučarske skoke. Talent in marljivo delo sta te pripeljala do državne reprezentance in z njo do častnega zastopanja našega kluba tudi izven meja, ob rami Demšarja, Mesca, Štefančiča in drugih. Obenem s športno kariero si uspešno dokončal študij na visoki šoli za telesno kulturo. Že ob študiju in potem po prezgodaj zaključeni tekmovalni karieri in redni zaposlitvi si praktično preizkusil svoje znanje doma, med svojimi tovariši skakalci. Več kot šest let si bil pri TVD Partizan Zirovnica in lahko povemo, da so te imeli fantje radi in da so se pri tebi veliko naučili. Ob tebi so rasti taki kot so Rakar, Cuznar, Prešeren, Zupan in drugi.

Redno delo te je odtegnilo od tvojih skakalcev iz Zirovnice, toda na svoje varovanje niso pozabili. Če ti je čas dopuščal, si se ustavil v Zirovnici, Planici in drugod, se pozanimal, kako nam gre, pogledal skoke in nam svetoval, kako naprej. Do zadnjega si bil naš, dragi Stanko in tako bo tudi vnaprej. Za vedno boš ostal v naših srečih.

Zbogom, Stanko, naj ti bo lahka zemlja.

Smučarji skakalci

Poletne prireditve Društva ljubiteljev stare glasbe iz Radovljice

Festival Radovljica 1988
Radovljica, od 14. do 21. avgusta

Nedelja, 14. avgust, ob 20. uri v Graščini
Gallus consort (Trst): glasba od 12. do 18. stoletja z avtentičnimi instrumenti.

Ponedeljek, 15. avgust, ob 20. uri v Graščini
Glasba 17. in 18. stoletja.

Sreda, 17. avgust, ob 20. uri v cerkvi
Milko Bizjak: orgle
Glasba 17. in 18. stoletja, med drugim tudi novoodkrita dela iz Klanjca v Hrvaškem Zagorju.

Četrtek, 18. avgust, ob 20. uri v Graščini
Klemen Ramovš: kljunasta flauta

Glasba 17. in 18. stoletja za sopransko in altovsko kljunasto flauto.

Petek, 19. avgust, ob 20. uri v Graščini
Kvartet tub (Ljubljana)
Glasba od 16. do 18. stoletja v prireditvi za kvartet tub.

Sobota, 20. avgust, ob 20. uri v Graščini
Koncert študentov 6. mednarodne poletne akademije za staro glasbo v Radovljici

Nedelja, 21. avgust, ob 20. uri v cerkvi
Koncert orgelskega razreda 6. mednarodne poletne akademije za staro glasbo v Radovljici

Bled antiqua 1988
Bled, od 15. do 19. avgusta

Ponedeljek, 15. avgust, ob 21. uri v cerkvi na otoku
Glasba od 15. do 18. stoletja za dve in tri kljunaste flaute.

Sreda, 17. avgust, ob 21. uri v muzeju na gradu
Program je isti kot na Festivalu Radovljica v ponedeljek, 15. avgusta.

Četrtek, 18. avgust, ob 21. uri v muzeju na gradu
Gallus consort (Trst)
Program in zasedba sta ista kot na Festivalu Radovljica v nedeljo, 14. avgusta.

Petek, 19. avgust, ob 21. uri v cerkvi na otoku
Klemen Ramovš: kljunasta flauta

Program je isti kot na Festivalu Radovljica v četrtek, 18. avgusta.

Festival Radovljica je vsakoletna poletna prireditev Društva ljubiteljev stare glasbe Radovljica (neprekinjeno od leta 1982).

Bled Antiqua je nova prireditev Društva ljubiteljev stare glasbe Radovljica, vsebinsko je nadaljevanje Tedna baročne glasbe Bled.

Vstopnice za obe prireditvi lahko dobite uro pred pričetkom koncertov na kraju koncerta ali v predprodaji v pisarni društva vsak dan, ko so koncerti, od 10. do 12. ure.

Prijatelju v slovo

Profesor dr. Bogomir Dobovišek, dipl. ing. metalurgije, je bil rojen 25. februarja v Šmarju pri Jelšah. Gimnazijo je obiskoval v Celju in diplomiral na Fakulteti za rudarstvo in metalurgijo v Ljubljani leta 1950. Leta 1956 je doktoriral na FNT v Ljubljani. Za docenta je bil izvoljen leta 1958. Leta 1964 je bil habilitiran in izvoljen za izrednega profesorja za predmete fizikalna kemija metalurških procesov in fizikalna kemija, leta 1969 pa za rednega profesorja, ravnotako leta 1981.

Svoje znanje je izpopolnjeval v tujini. Leta 1952 na MIT v Cambridgeu, Mass., USA, leta 1956 na Max Planck v Trondheimu na Norveškem. Sodeloval je na različnih kongresih in predavanjih v Zagrebu, Gliwicah (Poljska), Neaplju (Italija), na Tehniški univerzi v Clausthalu v Zvezni republiki Nemčiji in na simpozijih v naši domovini.

Bil je mentor pri več kot 40 diplomah, mentor in komentor pri več magistrskih delih in doktoratih. Sodeloval je s Tehniškima fakultetama v Boru in Zenici.

Za svoje znanstveno delo na področju montanističnih ved mu je ZGRMIT Slovenije leta 1981 podelilo priznanje Zoisovo plaketo.

Profesor Dobovišek je objavil okrog 90 del v domači in tuji literaturi (sam in s sodelavci). Od leta 1981 je sodeloval in bil soavtor na 21 simpozijih doma in v tujini.

Zapustil nas je človek, ki nam je bil zaradi svoje humanosti in vestnosti vzor. Svetel spomin na njegovo veliko osebnost nam bo trajno vodilo pri našem delu.

Zadnjič smo se od našega prijatelja poslovili v začetku meseca julija v Ljubljani.

Lado Šketa

Zahvale

Ob boleči izgubi dragega moža, atija, sina in brata

STANKA SMOLEJA

se iskreno zahvaljujemo dr. Ažmanu in celotnemu kolektivu kirurgije Bolnice Jesenice za njihovo požrtvovalnost pri lajšanju njegovega trpljenja.

Zahvaljujemo se za vso pozornost in pomoč vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom, znancem, sodelavcem SEOI in OŠ Tone Čufar, športnikom in športnim delavcem. Hvala vsem, ki ste nam ustno in pisno izrazili sožalje, mu darovali cvetje, nam denarno pomagali in ga v tako velikem številu spremili na zadnji pot.

Lepa hvala gospodnikom za poslovilne besede, pevcem za zapete žalostinke in župniku za lep obred.

Vsem, ki ste ga imeli radi in bili v teh težkih dneh z nami, se enkrat vsem in vsakemu posebej iskrena hvala.

Žalujoci: žena, hčerki, mama, brat, sestra in ostalo sorodstvo

Ob nenadomestljivi izgubi našega ljubelega očka

IGNACA GABRIELA

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, dobrim sosedom, sodelavcem prodajnega oddelka in Instituta Golnik, vsem, ki so izrekli ustna in pisna sožalja, darovali cvetje in ga spremili na zadnji poti. Hvala pevcem iz Naklega ter župniku za pogrebni obred.

Vsi njegovi

Društvu upokojencev Javornik-Koroška Bela se za prejšnjo čestitko ob mojem življenjskem jubileju najlepše zahvaljujem in jim želim še mnogo uspehov pri delu.

Ana Volk

Sodelavcem gradbenega oddelka — pleskarjem, mizarjem in steklarjem — se iskreno zahvaljujem za darilo in dobre želje ob odhodu v pokoj. Obenem jim želim še veliko delovnih uspehov.

Jože Markelj

Sodelavkam in sodelavcem oddelka vrtni podboji se iskreno zahvaljujem za darilo in šopek ob odhodu v pokoj.

Vsem želim še veliko uspehov pri delu in osebne sreče.

Francka Bavdaž

ANDREJA ŠVEGLJA

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom in bivšim sovaščanom iz Podkočne za izrečena sožalja in podarjeni venec.

Zahvaljujemo se vsem zdravnikom, ki so mu lajšali bolečine ob težki bolezni.

Vsem, ki ste sočustvovali z nami, se enkrat hvala.

Vsi njegovi

Sosedom iz Podkočne in Blažu Petraču se zahvaljujemo za prispevke za venec ob smrti Andreja Šveglja.

Mama in sestra Cvetka

Osebu Doma dr. Franceta Berglja, posebno upravnici Sotlarjevi in socialni delavki Gostičevi, se zahvaljujem za razumevanje in pomoč pri skrbi za nečaka Borisa.

Metka Ažman

Društvu upokojencev Javornik-Koroška Bela se najlepše zahvaljujem za čestitko ob mojem življenjskem prazniku in jim želim še naprej veliko delovnih uspehov.

Jože Rijavec

Vsem prijateljem in sodelavcem se iskreno zahvaljujem za udeležbo na poslovilnem pikniku ob mojem odhodu v pokoj. Posebno pa se zahvaljujem za prelepa darila. Tako pristranskega dogodka se ne more pozabiti, zato se ga bom z veseljem vedno spominjal.

Se enkrat vas vse najlepše pozdravljam in vam želim še veliko delovnih uspehov in medsebojnega razumevanja.

Bogo Malavašič

DEŽURNI TRGOVINI

V soboto, 13. avgusta, bosta na Jesenicah od 7. do 19. ure odprti trgovini:

DELIKATESA, Kašta 2, Titova 21 in
DELIKATESA, Kašta 3, V. Svetina 3/a na Koroški Beli.

DEŽURNA LEKARNA

V avgustu je za občini Jesenice in Radovljica dežurna lekarna na Bledu.

Tekmovanje harmonikarjev na Pokljuki

V organizaciji TD Pokljuka bo v nedeljo, 28. avgusta, ob 10. uri na jasi pri Šport hotelu jubilejno 20. tekmovanje harmonikarjev na Pokljuki. Pokrovitelja sta Odbor Prešernove brigade in Tovarna glasbil Melodija iz Mengša.

Nastopalo bo 40 harmonikarjev iz Slovenije in šest iz zamejstva (Italija, Avstrija). Tekmovalci bodo igrali partizanske in narodne skladbe. Vsak tekmovalec mora zaigrati eno partizansko in eno narodno skladbo. Povezovalce programa bo Boris Kopitar.

Posebni avtobusi bodo vozili z Bleda in Bohinja. Dve nagradi je prispevala tudi Železarna Jesenice.

Obvestilo

Teniški klub Jesenice vabi na začetni tečaj za mladino na igriščih Podmežakla.

Tečaj se prične v ponedeljek, 15. avgusta, ob 16. uri. Prijavite se lahko vsak dan popoldan pri oskrbniku na igrišču.

TK Jesenice

Lep uspeh slovenskih štafet v Italiji

Na povabilo organizatorja so se tri slovenske štafete (ena iz Mojstrane in dve iz ŠD Bača Podbrdo) udeležile tekmovanja v Cerventu v Italiji. Prva etapa je bila dolga 9 km (valovit teren), druga 8,5 km (900 metrov višinske razlike), tretja pa je potekala strmo navzdol.

Med 40. štafetami iz Italije, Avstrije in Slovenije se je od naših najbolje uvrstila Mojstranska štafeta v postavi Mirko in Fran Teraž ter Tone Đuričič, ki je osvojila 6. mesto s časom 1 ura 28 minut 27 sekund; prva ekipa Podbrda — Bača v postavi Roman Kežar, Tone Egart in Aleš Torkar je s časom 1 ura 35 minut in 51 sekund osvojila 13. mesto. Druga ekipa Podbrda — Bača pa je s časom 1 ura 43 minut osvojila 22. mesto.

Zmagala je štafeta iz Bolzane s časom 1 ura 22 minut 6 sekund. Drugo mesto je osvojila druga ekipa Bolzane s časom 1 ura 22 minut 58 sekund, tretja pa ekipa iz Rima s časom 1 ura 25 minut 27 sekund.

Društvu upokojencev Jesenice se iskreno zahvaljujem za uspešno organiziran izlet v Novo Gorico. Izraz iskrene zahvale naj velja vodji izleta tovarišu Ivanu, ki je neprestano skrbel za dobro počutje udeležencev iz leta. Zahvaljujem se tudi pevki Karli, harmonikarju in kitaristu, ki so ustvarjali prijetno razpoloženje in veselje.

Jože Ertl

Obvestilo invalidom

Društvo invalidov Jesenice obvešča svoje člane,

— da ima za opornice (berglje) gumi natikala in naslone, ki jih člani društva lahko dobijo v pisarni društva vsako sredo od 16. do 18. ure in

— da organizira osmi tradicionalni piknik v naravi z bogatim sredočelovom, ki bo v nedeljo, 14. avgusta, ob 11. uri na Poljanah. Za hrano in pijačo je preskrbljeno (po nabavni ceni), prav tako za prevoz. Posebni avtobus odpelje od 10.45 izpred Bolnice Jesenice in bo ustavljal na vseh lokalnih postajališčih. Tudi zabave in športa ne bo manjkalo!

Na pikniku bodo udeleženci seznanjeni o naslednjih akcijah po programu dela.

Nasvidenje na Poljanah!

IO DI Jesenice

Kaj bomo gledali v kinu

KINO ŽELEZAR

12. avgusta, amer. barv. fant. film SUPERMAN III., ob 18. uri, ob 20. uri premiera amer. barv. akcij. filma SMRTONOSNI PLEN.

13. avgusta, premiera amer. ital. krim. filma GLASNIK SMRTI ob 16. in 18. uri, ob 20. uri premiera amer. erot. komedije PRIROČNIK ZA SEKS. FILM NI PRIMEREN ZA OTROKE!

14. avgusta, amer. barv. pust. film NEONSKA DŽUNGLA ob 16. uri, ob 18. in 20. uri, amer. ital. krim. film GLASNIK SMRTI.

15. avgusta, amer. erot. komed. PRIROČNIK ZA SEKS ob 18. in 20. uri.

16. avgusta, amer. pust. film LOV ZA ZELENIAM DIAMANTOM ob 18. uri, ob 20. uri amer. barv. erot. komed. PRIROČNIK ZA SEKS.

27. avgusta, ital. barv. fant. srhljivka POŠASTI SO V NAS (DEMONI II) ob 18. in 20. uri.

18. avgusta, ital. barv. fant. srhljivka POŠASTI SO V NAS (DEMONI

II) ob 18. uri, ob 20. uri franc. barv. erot. pust. film LUTKE IZ SAN TROPEA.

KINO DOVJE

14. avgusta, amer. barv. pust. film AVTOSTOPAR ob 19.30.

Razstavni salon Dolik Jesenice

V razstavnem salonu DO-LIK DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice si lahko od 6. do vključno 17. avgusta ogledate razstavo fotografij Janeza Juvana, člana Foto kluba Janez Puhar Kranj.

Salon je odprt vsak dan, razen sobot popoldan in nedelj, od 9. do 12. ure in od 16. do 19. ure.

89.8 Mhz — slinost: Jesenice
96.7 Mhz — slinost: Bohinj
96.8 Mhz — slinost: Gornjesavska dolina
96.0 Mhz in 87.7 Mhz — slinost: Radovljica, Kranj, Domžale, Kamnik in Bežigrad

Petek, 12. avgusta:

16.00 — Obvestila; 16.30 — Domače novice; 16.45 — Obvestila; 17.00 — Kamen spotike; 17.45 — Aktualno; 18.00 — Čestitke poslušalcev in EP; 18.45 — Pregled dogodkov jutrišnjega dne in zaključek programa

Sobota, 13. avgusta:

16.00 — Obvestila; 16.30 — Domače novice; 16.45 — Obvestila; 17.00 — Sobotno popoldne 18.00 — Čestitke poslušalcev in EP; 18.55 — Zaključek programa

Nedelja, 14. avgusta:

11.00 — Mi pa nismo se uklonili; 11.30 — Obvestila; 12.00 — Čestitke poslušalcev; 14.00 — Nedeljska tema; 14.15 — EP in zaključek programa

Ponedeljek, 15. avgusta:

16.00 — Obvestila; 6.30 — Domače novice; 16.45 — Obvestila; 17.00 — Tema dneva; 17.50 — Aktualno; 18.00 — Čestitke poslušalcev in EP; 18.25 — Športni pregled; 18.35 — Minute za resno glasbo; 18.55 — Pregled dogodkov jutrišnjega dne in zaključek programa

Torek, 16. avgusta:

16.00 — Obvestila; 16.30 — Domače novice; 16.45 — Obvestila; 17.00 — Tema dneva; 18.00 — Čestitke poslušalcev in EP; 18.25 — Aktualno; 18.35 — Novosti iz za-

bavne glasbe; 18.55 — Pregled dogodkov jutrišnjega dne in zaključek programa

Sreda, 17. avgusta:

16.00 — Obvestila; 16.30 — Domače novice; 16.45 — Obvestila; 17.00 — Tema dneva; 17.45 — Aktualno; 18.00 — Čestitke poslušalcev in EP; 18.35 — Novosti iz narodnozabavne glasbe; 18.55 — Pregled dogodkov jutrišnjega dne in zaključek programa

Četrtek, 18. avgusta:

16.00 — Obvestila; 16.30 — Domače novice; 16.45 — Obvestila; 17.00 — Tema dneva; 18.00 — Čestitke poslušalcev in EP; 18.20 — Gremo v Bohinj; 18.35 — Vedno zelene melodije; 18.55 — Pregled dogodkov jutrišnjega dne in zaključek programa

Radiestezisti, pozor

Radiestezijsko društvo Gorenjske Kranj organizira osnovni dvodnevni radiestezijski tečaj, ki bo 20. in 21. avgusta v prodajnem centru Almir v Grimščah pri Bledu.

Tečaj se začne ob 9. uri. Informacije in prijave v Grimščah (☎ 064 77-803) od 15. avgusta dalje od 11. do 13. ure.

S citrami na mitingih in proslavah

Citre imajo lep zvok, ki je prijeten za uho. Za ta instrument se je navdušila tudi Slavica Bačnar iz Rateč, ko je bila še majhno dekletce. Že v rani mladosti si je želela igrati citre. Njen oče, ki je hodil na delo v jeseniško Železarno, je kmalu prišel domov z novico, da zelo dobro igra citre hčerka gostilničarja Peklarja.

Leta 1940 je sestrična Slavica posodila citre, s Slavko Peklar pa so se dogovorili za učenje. Slavica se je enkrat na teden vozila z vlakom na jesenice, kjer je učenje trajalo dve uri. Note se je učila tudi doma. Citre se je učila igrati do leta 1945, ko so bombardirali Jesenice. V tem bombardiranju je Slavka umrla in Slavica se je nehala učiti igrati citre.

Že prvo leto v svobodi pa ji je babica v komisijski trgovini v Zagrebu kupila citre. Po vojni je Slavica veliko igrala na proslavah in mitingih v Ratečah ter po drugih krajih v Gornjesavski dolini. Osnovni so celo ansambel, v katerem je harmoniko igral Marjan Juch, na kitaro sta brenkala Janez Makovec in Zvone Jernejčič, strune citer je ubirala Slavica Bačnar, pela pa je Jerca Oman.

Slavica je kasneje nehala igrati in več let citer ni vzela v roke. Včasih je zaradi veselja do glasbe igrala doma. Zadnje čase pa starejši Ratečanke prirejajo proslave ob dnevu žena in takrat tudi Slavica zaigra na citre. Nastopila je tudi ob nedavnem obisku poročnih parov letošnje Kmečke očetni v Ljubljani v Ratečah.

»Z leti človek postane starejši,« pravi Slavica, »pa tudi prsti nekoliko otrdijo in niso več tako živi za igranje. Ker pa ljubim glasbo, si želim, da bi se kdo od vnukov učil igrati ta lep instrument. Vendar so se vsi odločili za harmoniko.«

Lojze Kerštan

